

Ob prazniku občine Sežana

Pomen urejenih samoupravnih odnosov

NA VPRAŠANJA UREDNIŠTVA ODGOVARJA SEKRETAR ObK ZKS SEŽANA VOJKO ŠKRLJ

Vpliv Iskre v Sežani na gospodarstvo občine in zvezo komunistov. Iskra — tovarna radijskih sprejemnikov v Sežani je največja proizvodna gospodarska organizacija v občini. Z nad 500 zaposlenimi delavci predstavlja eno izmed ključnih gospodarskih organizacij, ki pogojujejo gospodarski in politični položaj občine. Te vloge Iskre v Sežani so se v polni meri zavedale družbenopolitične organizacije in občinska skupščina vse od ustanovitve pa do danes. Le na ta način je ta organizacija vzdržala v najbolj viharjih časih, ko je bil vprašljiv njen nadaljnji obstoj. Potrebno je bilo mnogo volje in samoodrekanja, da je kolektiv vzdržal in dosegel to stopnjo razvoja. To sicer ni velika tovarna, vendar ji vložen trud v njen razvoj daje tisti pomen in veličino, ki ga ima in ki ga zasluži v občini.

Še zlasti težko je bilo držati pri življenju to industrijsko organizacijo v obdobju konjunktne trgovine in gostinstva, ki je bila povezana z razvojem maloobmejnega prometa v občini. Samo visoki zavesti delavcev tega kolektiva je pripisati, da je vzdržal v še tako težkih pogojih in da ga niso zavedle trenutne možnosti boljše zaslužke delavcev v drugih konjunkturnih dejavnostih. Ta zanesenost, ki je vplivala na splošno vzdušje v občini, je kmalu prešla tudi na tiste, ki so podcenjevali razvoj industrije na Krasu in „Iskre“ — Sežana kot nosilca razvoja v tej gospodarski panogi. To osveščanje, da stabilno in perspektivno gospodarstvo v občini lahko dosežemo samo z razvojem industrije, je za položaj Iskre v Sežani še posebnega pomena, dasi ravno se še vedno srečujemo z mišljenji, ki izvirajo iz preteklosti, da je zaposlitev v Iskri podčastna. Ti, ki tako mislijo, ne poznajo oziroma premalo poznajo uspehe, ki jih je dosegel kolektiv te organizacije v zadnjih letih.

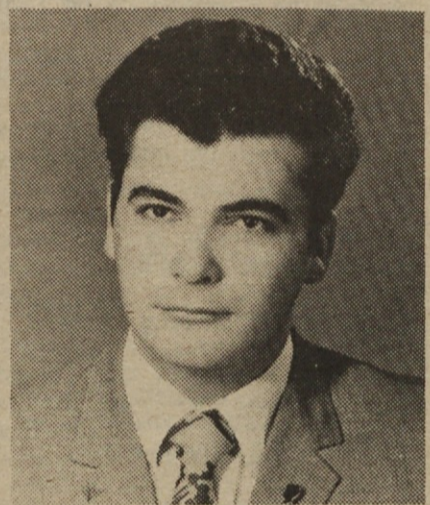
Kolektiv Iskre v Sežani je v zadnjih letih uspešno realiziral sanacijski program, s čimer so ustvarjeni enaki pogoji tako za delavce, zaposlene v tej organizaciji kot za one v manjših proizvodnih gospodarskih organizacijah v občini. Ta organizacija pa je edina v občini, ki posluje na sodobni industrijski ravni z moderno organizacijo dela. Zato se ne morejo povrniti časi, ko bi bil vprašljiv obstoj te organizacije. Vprašanje njenega nadaljnega utrjevanja in razvoja kot enega izmed najpomembnejših stebrov gospodarstva občine bo postavljeno v ospredje.

Burna preteklost te organizacije je pustila pozitivne posledice tudi na politični zgrajenosti njenega kolektiva. Če je v katerem kolektivu v občini, potem je gotovo pri delavcih kolektiva te organizacije dozorelo spoznanje pomena urejenih samoupravnih odnosov, kajti vse težave in uspehi, ki jih je kolektiv dosegel v preteklosti v vsej kritičnosti, so imeli svoj izvor v neurejenih oziroma urejenih samoupravnih odnosih znotraj Iskre kot celote in znotraj toliko tovarne. Zato zna ta kolektiv toliko bolj ceniti nove dosežke na področju samoupravljanja, ki jih je prinesla nova ustava in vsa prizadevanja v okviru Iskre za čimhitrejšo in čimbolj dosledno uvajanje teh ustavnih načel v življenje. Vzporedno z oblikovanjem novih samoupravnih odnosov raste zavest delavcev, raste zaupanje v boljšo prihodnost, ko ne bo več bojzani za jutrišnji dan.

Zveza komunistov občine je posredno in neposredno povezana s to organizacijo. V tej največji delavski

zumevanja smo gradili naša podjetja, vodovode, šole, otroške vrtce ter kulturne in druge objekte. Zato je samoupravno sporazumevanje prebivalcem naše občine že prešlo v kri, smatrajo ga za samoumevno obliko reševanja vseh družbenih problemov v občini. V tem je tudi razlog, da so v letošnjem letu ob izvajanju ustavnih načel samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja delavci tako enotno podprli nov način financiranja skupne in splošne potrošnje po sprejetih programih. Doseženi rezultati in ustavno urejena sistemska osnova sproža pri občanih vsaka dan nove iniciative in nove akcije pri reševanju najmanjših lokalnih in tudi ključnih gospodarskih problemov v občini.

Kakšni so problemi pri odhajanju delovne sile z obmejnega območja v Italijo? Po neki logiki bi na območju Krasa oziroma sežanske občine moral biti to poseben problem. Tu se namreč srečujeta dve družbeni ureditvi in dve različni stopnji gospodarskega razvoja. Na eni strani Italija z višjo stopnjo gospodarskega razvoja in standardom prebivalstva, na drugi strani slabo gospodarsko razvito območje Krasa, predvsem pa Brkinov in Vrhov, ki jih zajema občina. Dejansko stanje je nasprotno in teh problemov v občini praktično ni, oziroma bistveno ne vplivajo na politično in gospodarsko stanje v občini. Iz občine Sežana se ljudje ne izseljujejo na delo v tujino, tudi ne takrat, ko je v gospodarskih organizacijah še tako kritično stanje, da se morajo delavci odrekati delu svojih osebnih dohodkov za obstoj svoje delovne organizacije. V Italijo hodijo naši delavci le občasno, ko si hočejo z dodatnim delom izboljšati svoj osebni standard ali ko kmet hoče kupiti v Italiji kmetijski stroj, za katerega potrebuje devizna sredstva. Poleg teh so še redki primeri, ko si zaradi neurejenih prometnih zvez in oddaljenosti do mesta zaposlitve poiščejo občasno zaposlitev onstran meje, vse dokler se ne reši vprašanje stalne zaposlitve v naših gospodarskih organizacijah.

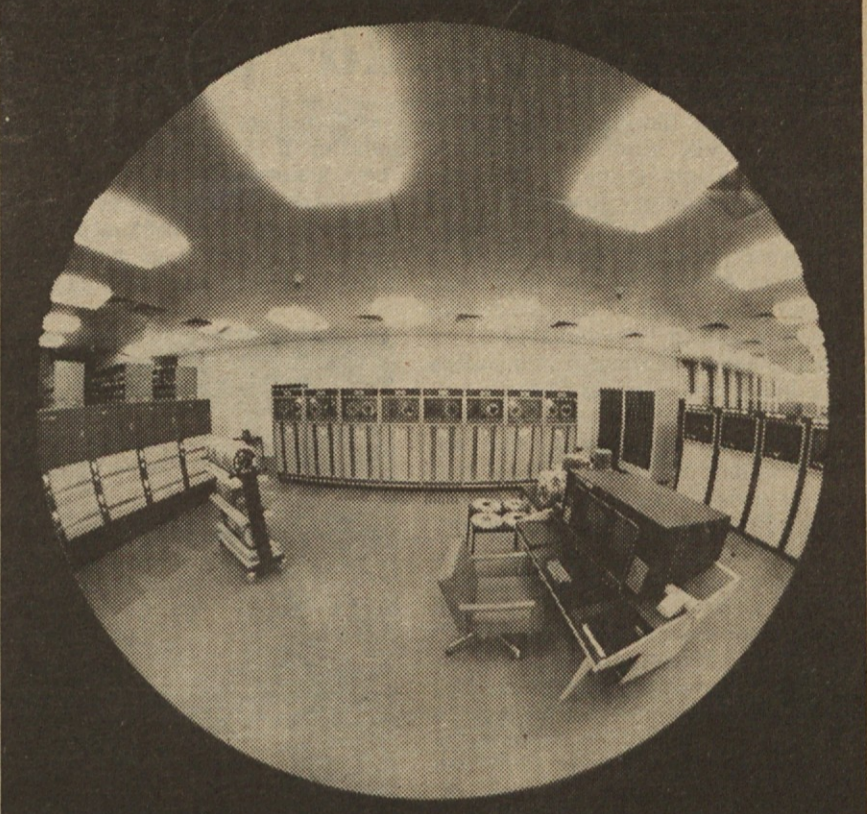
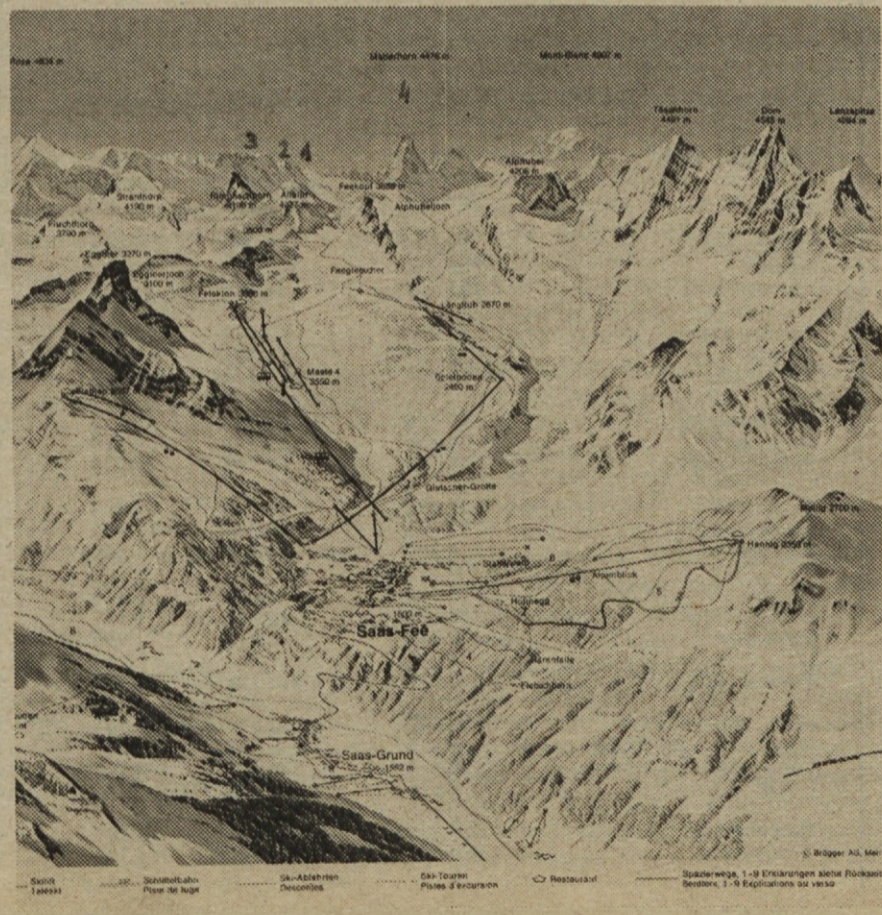

Vojko Škrlj — sekretar ObK ZKS Sežana.

v tej organizaciji in občinska zveza komunistov so bili tisti, ki so vedno kazali in opozarjali kolektiv te organizacije na žarišča vseh problemov, ki izvirajo iz ne dovolj zgrajenega samoupravnega sistema. Zato zna ta kolektiv danes ceniti in prisluhniti stališčem zveze komunistov v občini in se z lastnimi bogatimi izkušnjami uveljaviti na vseh področjih družbenega življenja v občini.

Kakšno je samoupravno dogovarjanje v občini?

Samoupravno dogovarjanje ima v občini Sežana že svojo večletno tradicijo. Vsi rezultati, ki so bili doseženi od takrat, ko je bila občina še ena izmed najbolj nerazvitih občin v Sloveniji pa do danes, ko se uvrščamo med razvite občine, so bili doseženi s samoupravnim sporazumevanjem o združevanju sil in sredstev za reševanje vseh ključnih problemov v občini. S sredstvi, ki smo jih zbirali v različnih oblikah in na različne načine samoupravnega spora-

Takole je ribje oko „— objektiv fotografske kamere pogledal“ v Republiški računski center, o katerem bomo prihodnjič obširneje spregovorili.

ISKRA-IEZE, LJUBLJANA

Za 24,5% več kot v lanskem I. polletju

Fizični obseg se ni povečal zadovoljivo, saj je bila izvršitev v I. polletju glede na letni plan komaj 41,6%, kar predstavlja planirano 5 mesečno proizvodnjo. Najmanj so naredili v TOZD Upori, Avtomatika, Elektroliti in Keramika Vižmarje, saj so vsi, posebno pa prvi trije, močno pod letnim gospodarskim načrtom. Da ne bi enostransko ocenjevali uspešnosti posamezne TOZD, nam primerjava realizacije leta 1973, plana 1974 in realizacije 1974 nudi pravo sliko:

imamo še vedno del zalog, ki se obračajo prepočasi in nam po nepotrebnem vežejo obratna sredstva. Tudi višina zalog ni v skladu z obsegom proizvodnje, saj so se le-te od povprečnih zalog v letu 1973 povečale za 31%.

Velike podrazitve repromateriala (barvne kovine), ki se gibljejo med 50 in 100%, ter dolgi dobavni roki iz uvoza nam še otežujejo poslovanje.

Ugodneje kot fizični obseg proizvodnje smo dosegli celotni dohodek v

	proizv. I—VI/74 plan 1974	proizv. I—VI/73 proizv. I—VI/73	plan 1974 real. 1973
MAGNETI	60,4	114,2	101
KERAMIKA	44,7	103,6	113
KERAMIČNI KOND.	55,8	128,3	119
FERITI	61,7	166,1	120
ŽARNICE	52,6	117,3	111
UPORI	35,6	112,5	163
AVTOMATIKA	39,9	126,3	158
ELEKTROLITI	38,9	—	305
SKUPAJ IEZE	41,6	124,5	149

Gornji podatki povedo, da je bil gospodarski načrt postavljen optimistično, saj smo iz 430 milj. din v letu 1973 planirali vrednost proizvodnje v višini 642 milj. din v letu 1974. Dejanska proizvodnja pa je bila dosežena v vrednosti 267 milj. din, kar je za 24,5% več kot v istem obdobju leta 1973. Potrebno je poudariti, da TOZD Upori in Avtomatika predstavljata kar 70% od skupne proizvodnje in sicer z 32, oz. 38%, ter je nujno poslovanje odločilno za uspešnost cele tovarne.

Za načrtovano povečanje obsega poslovanja in odpravo ozkih grl v proizvodnji, smo predvideli tudi nove investicije, ki pa so delno v zaostanku. Med največje investicije štejemo izgradnjo nove tovarne Žarnice v Stegnah ter rekonstrukcijo, oz. razširitev proizvodnih zmogljivosti v TOZD Upori in Elektroliti Mokronog.

Kljub hitrejšemu obračanju zalog kot smo planirali in kot v letu 1973, še ne moremo biti zadovoljni, saj

višini 250 milj. ali za 2,7% manj kot smo planirali. V primerjavi z istim obdobjem leta 1973 je CD večji kot za 40%. Neizvršena 2,7% bomo lahko nadoknadili v drugi polovici leta z večjo proizvodnjo, ki jo bodo omogočile večje proizvodne zmogljivosti.

Po TOZD so indeksi CD za I—VI/1974 / I—VI/1973 naslednji:

MAGNETI	98
KERAMIKA	125
KERAMIČNI KONDENZATORJI	173
FERITI	190
ŽARNICE	123
ORODJARNA	130
UPORI	155
AVTOMATIKA	122
ELEKTROLITI	—
SKUPAJ	140

Za ustvarjeni celotni dohodek je bilo porabljeno 162 milj. din porabljene sredstev, ali 45% od planiranih. (Nadaljevanje na 2. strani)

Planinska tura na Matterhorn

V dneh med 10. in 16. avgustom je skoraj 40-članska skupina planincev Iskre „zavzela“ štiri visoke vrhove v Švicarskih alpah in sicer Allalinhorn (4.027 m), Mali Matterhorn (3.883 m), Breithorn (4.165 m) in Matterhorn (4.478 m). Spričo odmikajoče se počitniške sezone in neugodnosti planincev, ki vsak prosti čas preživijo v objemu gora, se moramo danes žal zadovoljiti le s kratko ugotovitvijo, da je ta Iskrina odprava v Švicarske alpe lepo uspela, saj so planinci prvotno nameravali osvojiti le Matterhorn in Breithorn. Bera je bila torej še enkrat večja od pričakovane in zato prav gotovo zasluži obširnejši zapis in nekaj posnetkov iz teh vzponov naših planincev. Zanašajoč se na obljube, bomo podrobneje o naši planinski odpravi lahko spregovorili prihodnjič. Objavljamo še del zemljevida Švicarskih alp, na katerem smo s številkami označili zavzete vrhove, po vrstnem redu, kot so zgoraj navedeni.

Predsednik Skupščine ZP Iskra in podpredsednik slovenske skupščine Vladimir Logar je na X. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije med drugim govoril tudi o vprašanju kakovosti izdelkov. Opozoril je na nekatere faktorje, ki zavirajo hitrejši razvoj proizvodnih sil ter med drugim poudaril pomen boja za kakovost ter pomen nalog, ki izhajajo iz minulega leta kakovosti. Vladimir Logar je tudi dejal, da je treba v vsej Jugoslaviji razviti sistem zagotavljanja kakovosti, ki ga zahtevajo standardi, kakor tudi sistem podeljevanja znakov kakovosti.

Vladimir Logar je v razpravi govoril o nujnosti, da v vsej Jugoslaviji storimo določene korake na poti kakovosti izdelkov, omenil pa je tudi naloge naše države, ki smo jih prevzeli na alžirski konferenci neuvršenih.

Iskra je v letih svojega obstoja dosegla velik renome na tržišču, in to predvsem zaradi kakovosti in zanesljivosti izdelkov. Že dolgo vrsto let si Iskra prizadevamo, da bi imeli naši izdelki, kakor se včasih izražamo, Iskra dostojno raven kakovosti.

O vprašanju kakovosti smo se pogovarjali z direktorjem sektorja za kakovost in metrologijo v Iskrinem

raziskovalnem institutu, Francetom Mlakarjem. Ali bi spregovorili o vprašanju kakovosti Iskrinih izdelkov?

O Iskrini ravni kakovosti lahko govorimo nekako deklarativno, teže pa je temu dati pravo tehnično vsebino na eni strani, na drugi pa gre tudi

za zavest vseh delavcev v Iskri, saj so oni tisti, v kolikšni meri morejo in morajo prispevati k temu, da bodo naši izdelki res dobri. Da bi vse to dosegli, smo dali neko jasnejšo organizacijsko obliko vsem tem prizadevanjem. Tako smo pred leti ustanovili komisijo za kakovost in zanesljivost pri tedanjem upravnem odboru. V okviru te komisije smo organizirali stalne sestanke z vodji Iskrinih služb za kakovost.

Iskra je s skoraj 60 TOZD raztresena po vsej Sloveniji. Ali tudi to kaj vpliva na samo kakovost?

V takem načinu proizvodnje ni lahko doseči enotne ravni kakovosti. Ljudje ne živijo skupaj, niso med seboj povezani, pravilniki pa so lahko le mrtva črka. Prav zaradi te raztresenosti imamo stalne sestanke, posve-

tovanja z vsemi, ki se ukvarjajo s kakovostjo Iskrinih izdelkov.

Lani spomladni smo v Iskri sprejeli temeljni pravilnik o kvaliteti in zanesljivosti. Bi spregovorili nekaj o tem pravilniku?

V tem pravilniku je zajeta vrsta zahtev, ki jih je treba izpolniti, da bi dosegli enotno raven kakovosti naših izdelkov. Pravilnik med drugim poudarja, da je eden temeljnih argumentov tržnega nastopa Iskre v tem, da morajo imeti vsi izdelki Iskrinih organizacij določeno raven kakovosti, ki mora ustrezati predpisanim pogojem. Gre namreč za to, da bi preprečili, finančno, komercialno in moralno škodo, ki bi jo utrpeli vse Iskrine organizacije, če bi se na tržišču pojavil nekakovosten izdelek Iskrine proizvodnje. Gre tudi za škodo, ki bi lahko nastala, če bi v Iskrinih trgovinah prodajali nekakovostne izdelke drugih proizvajalcev. Pravilnik govori tudi o pristopu novih organizacij v združeno podjetje, ter postavlja zahtevo, da bi morale te organizacije predno se vključijo, izpolnjevati določene pogoje glede kakovosti izdelkov.

Te dni pripravljate nov pravilnik. Kakšna je razlika med stari in novim?

Stari temeljni pravilnik je bil sprejet v času sprejemanja nove ustave, zato v njem še nismo upoštevali nekaterih ustavnih sprememb. Nov pravilnik bo to že imel, hkrati pa v bistvu ohranja vse tisto, kar zadeva zagotavljanje kakovosti po tehnični plati. V predlogu novega pravilnika je med drugim določeno tudi to, kakšne so naloge Službe za kakovost v TOZD, kar v prejšnjem pravilniku ni bilo poudarjeno, kakšne so naloge te službe v OZD in kakšne v ZP.

Ob koncu tega najinega kramljanja še vprašanje, kdaj pa boste sprejeli ta pravilnik?

Upam, da še letos in da bo šel uspešno skozi vse procedure, ki so potrebne za sprejem pravilnika.

Lado Drobež

Za 24,5% več kot ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

V prvem polletju 1974 je bilo zaposlenih povprečno 2.972 delavcev kar je za 10,8% več kakor v enakem obdobju leta 1973 in za 7% ali za 235 delavcev manj kot smo planirali. Pomanjkanje delavcev je v procentih veliko v vseh TOZD, razen v TOZD Upori, kjer to uspešno rešujejo z delom na domu, ter z delom v podaljšanem delovnem času. Fluktuacija se je glede na leto 1973 nekoliko zmanjšala, ter znaša 5,5%. Še vedno pa ni zadovoljiva izraba delovnega časa, kjer od 20,2% neproduktivnega delovnega časa predstavljajo boleznine 8,2%. V primerjavi z istim obdobjem leta 1973, se je delež neproduktivnega delovnega časa v skupnem fondu ur zmanjšal samo za 0,23%.

Z boljšo izrabo delovnega časa in manjšo fluktuacijo moramo do konca leta 1974 povečati produktivnost, ki v I. polletju 1974 znaša:

TOZD	prod. 1974	prod. 1973
MAGNETI	106	
KERAMIKA	92	
KERAMIČNI KONDENZATORJI	123	
ŽERITI	118	
FARNICE	103	
UPORI	103	
AVTOMATIKA	120	
ELEKTROLITI	101	
SKUPAJ	110	

Povprečni neto osebni dohodki, izplačani za prvo polletje 1974 (preračunano na 182 ur) so znašali 2.194 din in so v primerjavi z letom 1973 za 26% večji. Povečanje realnih osebnih dohodkov v prvem polletju je za 10,9%, saj so se življenjski stroški v tem obdobju povečali za 21,9%, naš OD pa za 33% (primerjano s I. polletjem 1973).

V primerjavi s I. polletjem 1973 smo povečali izvoz za 53,4% ali od 39 na 61 milj. din. Vzporedno s tem je porasel tudi delež izvoza v skupni prodaji od 22,2 na 24,5%, kar je za 5,5% manj kot smo načrtovali.

Načrtovani ostanek dohodka smo presegli za 3,5%, oz. je bil večji za 11,4% od istega obdobja leta 1973. Delež ostanka dohodka v celotnem dohodku znaša 5,30% in je večji od deleža v istem obdobju 1973 za 4,49% ter manjši od deleža v letu 1973, ki je znašal 6,63%.

Nujno je, da do konca leta zagotovimo najmanj planirani ostanek dohodka, ker bomo le tako lahko zagotovili nemoteno poslovanje v prihodnjem obdobju in omogočili večji osebni dohodek, zlasti proizvodnim delavcem, ki jih nenehna rast življenjskih stroškov najbolj prizadene.

O. Z.

ISKRA—NAPRAVE, LJUBLJANA

Iskra tudi na Notranjskem

V ZP „Iskra“ je že znana in stara praksa, da proizvodne organizacije — kadar se obseg poslovanja razširja — odpirajo dislocirane obrate in s tem približujejo delo delavcem, obenem pa podpirajo težnje po kar se da enakomernem razvoju delov naše domovine.

ISKRA — „Tovarna elektronskih naprav“ se je odločila, da v kraju Cajnarje, v okolici Cerknice odpre — začetek — manjši obrat. Cajnarje so od Ljubljane oddaljene okoli 60 km, večji del ceste do tja je asfaltirana, ali pa bo v bližnji bodočnosti. V začetku bo proizvodnja stekla v že obstoječih prostorih, ki jih bo seveda treba nekoliko preurediti, opremiti delovna mesta in podobno, tako da bo v treh prostorih že konec avgusta t.l. začelo z delom približno 15 novih sodelavcev naše temeljne organizacije, znak ZP ISKRE pa se bo pojavil tudi na tem področju, kjer do sedaj še nismo bili prisotni.

Najprej bomo za naše nove sodelavce organizirali priučevalni tečaj — že kar na novi lokaciji, po nekaj tednih pa bomo — po sedanji zasnovi — prenesli v Cajnarje del proizvodnje, katere se je možno hitro priučiti, ki materialno ni prezahtevna in, ki bo v nespremenjeni obliki tekla vsaj nekaj let.

V srednjeročni perspektivi naslednjih 2 let želimo novi obrat povečati do približno 30 sodelavcev z lastnim delavniškim vodstvom, v naslednjem obdobju približno 5 let pa ustvariti kolektiv, ki naj bi imel med 80 in 100 zaposlenih, v celoti razvito samoupravo itd. Nekje v tem obdobju bo treba iz sedanjih prostorov preiti v večje — možnosti za to pa obstajajo.

Značaj naše proizvodnje — lahko, skorajda „pisarniško“ delo nam daje zagotovilo, da bomo v novi obrat pritegnili tiste sodelavke in sodelavce, ki v sedanji strukturi industrije na tem območju teže najdejo svoje mesto. Na ta način se nam v težnji za pridobivanje novih sodelavcev ne bo treba spuščati v konkurenčni boj z znanimi in priznanimi organizacijami, ki na tem teritoriju že vrsto let

uspešno poslujejo, kot n.p.r.: Brest, Kovinoplastika in drugi.

Zavedamo se, da nas v prvem obdobju dela čakajo težave: potrebno bo posebno priučevanje sodelavcev, precej problemov bo okrog transporta materiala, večje so možnosti zastojev, saj se v manjšem obratu teže najde nadomestilo za občasne izpade kot v večjih enotah itd. Prednosti, na katere z gotovostjo računamo, saj so se v praksi naših organizacij v ZP „ISKRA“ že velikokrat pokazale, pa so: odpade nepotreben in naporen prevoz delavcev, delo se približa

človeku, večja je stalnost zaposlenih in navezanost na svojo delovno organizacijo, s tem pa tudi proizvodni uspehi in možnosti za razvoj. Menimo tudi, da s tako odločitvijo izvajamo širše družbene cilje, ki smo jih v naši republiki sprejeli — da prispevamo k enakomernemu razvoju vseh regionov, preprečujemo pogosto nesmiselne selitve v večje centre itd.

Pri naši odločitvi o ustanovitvi novega obrata v Cajnarjih nam je v veliko vzpodbudo in pomoč aktivno sodelovanje lokalnih faktorjev, saj menimo, da se morajo interesi proizvodnje in krajevnih skupnosti „ujeti“ že v začetku.

Pričakujemo, da bomo v našem glasilu čez kak teden že lahko podrobneje predstavili nastajajoči kolektiv in njegove prve delovne uspehe.

M. K.

OZD ISKRA — Tovarna električnih merilnih instrumentov — OTOČE

O B J A V L J A
prosto delovno mesto

VRATARJA — TELEFONISTA

Pogoj:
popolna osemletka, opravljeni tečaj za telefonista in eno leto ustrezne prakse.

Pismene prijave sprejema kadrovska služba tovarne v roku 15 dni po objavi.

Vkalkulirani stroški (brez vkalkuliranega dohodka) so v primerjavi z obračunskim obdobjem leta 1973 narasli za 113%. Samo materialni stroški so povečani za 119%. Pri tem se je menjala tudi struktura stroškov tako, da od vseh vkalkuliranih stroškov odpade na porabljenega sredstva 72,6% (v I—VI/1973 le 64,2%). Strukturna sprememba v vloženi sredstvih je nastala zaradi povečane proizvodnje telefonskih central METACONTA.

Zaradi izredno močnega povečanja proizvodnje (za 56%) so se ustrezno povečale zaloge, terjatve in druga vezana sredstva. Ustrezno temu se niso povečali viri poslovnih sredstev. Povečana splošna nelikvidnost se odraža tudi v poslovanju Elektromehanike in že resno ogroža izvajanje planskih zadolžitev. Vprašanje likvidnih sredstev, ki so nujna predvsem pri uvozu reprodukcijskega materiala in izplačila osebnih dohodkov, bo treba reševati tako v smeri nabave novih kvalitetnih obratnih sredstev kot v formiranju novih lastnih virov s povečano rentabilnostjo in ekonomičnostjo.

Ugotovitev dohodka	Indeks na I—VI/1973
Celotni dohodek	659.829 169
Porabljenega sredstva	464.898 196
Dohodek	194.931 128
Pogodbene obveznosti	24.413 209
Zakonske obveznosti	19.629 189
Osebnih prejemki	1.411 134
Osebnih dohodki	132.309 124
Ostane dohodka	17.169 91

Nasproti planu je celotni dohodek dosežen s 47%, dohodek z 41%, ostanek dohodka pa s 27%.

Glede na zahtevnost plana in pogoje, pod katerimi je bil dohodek dosežen, je bilo poslovanje uspešno. Letna realizacija plana dohodka pa bo zahtevala dodatne napore predvsem v pogledu razpolaganja s sredstvi in iskanju dodatnih virov obratnih sredstev.

SREČANJE MLADIH ISKRAŠEV V BOVCU

14. septembra bo v Bovcu tradicionalno srečanje mladih Iskrašev, kamor bodo prišli tudi mladi iz Gorenja. Srečanje organizira mladina Primorske, najbolj prizadevni pa so pri tem mladinci Avtoelektrike, TOZD Tovarna vžigalnih tuljav in ostale opreme, Bovec. Program predvideva zborovanje mladih v dopoldanskih urah v Bovcu, manjši kulturni program ter zabavni del v popoldanskih urah. Poskrbljeno bo tudi za opoldanski topli obrok.

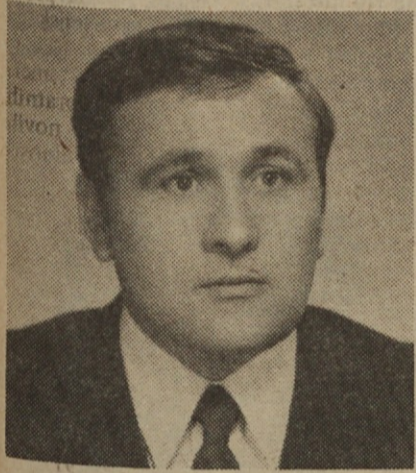
Proizvodnja ZP v juliju 1974

Organizacije	IZPOLNITEV V 000			Odnos m. r. do mes. pl.	Odnos r. I—VII do let. pl.	Odnos r. I—VII do pl. I—VII	Odnos r. I—VII/74 do r. I—VII/73
	I—VII/73	I—VII/74	mesečna r.				
Elektromehanika	438.960	537.236	58.643	108,2	50,8	94,3	122,4
IEZE	235.619	300.897	38.868	148,5	47,7	87,2	127,7
EMO	203.613	225.492	27.209	73,1	49,4	88,3	110,7
Sprejemniki	54.889	75.040	9.856	114,8	50,1	89,8	136,7
Aparati	106.786	145.952	16.577	117,1	5,8	97,3	136,7
Avtoelektrika	122.631	137.463	16.954	65,5	45,5	79,7	112,1
Elektromotorji	81.493	92.942	11.819	94,3	52,0	89,4	114,0
Naprave	33.237	26.025	2.974	44,4	45,5	68,0	78,3
Elektronika	17.564	17.423	1.955	36,0	30,0	65,0	99,2
Kondenzatorji	49.868	63.808	5.575	103,2	56,7	101,8	128,0
Instrumenti	28.850	43.542	4.410	96,5	53,3	98,1	150,9
Polprevodniki	34.509	47.998	8.719	96,3	40,7	82,0	139,1
Usmerniki	32.661	51.836	7.369	146,9	66,2	112,8	158,7
Gosp. aparati	73.603	79.294	12.474	96,9	55,3	90,4	107,7
Ind. oprema	8.387	12.200	1.869	126,2	68,7	117,7	145,5
Antene	5.465	7.905	1.118	131,1	53,3	94,4	144,6
Baterije Zmaj	40.610	40.317	3.151	89,0	54,0	91,1	99,3
Orodjarna	7.978	8.818	565	55,1	49,1	80,6	110,5
Tovarne skupaj	1.576.723	1.914.188	230.105	98,0	50,2	90,4	121,4
IRI	47.407	53.475	6.769	74,9	53,8	89,7	112,8
Commerce — proizv. dej.	43.358	66.948	9.326	115,0	59,9	115,7	154,4
Commerce — inženiring	178.849	221.491	30.206	103,2	58,3	103,0	123,8
CAOP	2.318	2.645	386	100,0	57,1	97,9	114,1
Skupne službe sk. ZP ISKRA	271.932	344.559	46.687	99,7	57,9	104,4	126,7
	1.848.655	2.258.747	276.792	98,3	51,3	92,3	122,2

»Vega« žanje uspehe

Te dni je minilo leto dni, odkar se je Tovarna baterij Zmaj iz Ljubljane pridružila k združenemu podjetju ISKRA. Za ta korak se je Zmaj odločil predvsem zaradi tega, ker se je dobro zavedal, da je v večjem podjetju lažje bolje poslovati, ker so pač večji sistemi učinkovitejši, med drugim pa tudi bolj odporni. Zmaj ni pristopil v Iskro zaradi nekaterih kratkoročnih, konkretnih interesov, pač pa je videl v združitvi dolgoročneje interese. Kako se le-ti uresničujejo, smo se pogovarjali z direktorjem tovarne Zmaj — Milanom Slemnikom.

„Naša tovarna se je integrirala z Iskro prav v obdobju, ko so se začele pripravljati v združenem podjetju velike spremembe. V tem letu smo jim bili priča — reorganizacija nekaterih skupnih služb, samoupravno organiziranje, uveljavljanje nove ustave, organiziranje po TOZD, pred kratkim pa tudi združitve z Gorenjem. Vse te naloge so toliko zasedle ves kader, da je verjetno to eden od razlogov, da v enoletnem obdobju, odkar je Zmaj v Iskri, nismo naredili hitrejšega koraka naprej. Ne moremo tudi reči, da so zaradi združitve rezultati osnovanja ne vem kako boljši.“

Združitve je gotovo Zmaju omogočila neko kvaliteto, nek napredek. Seveda, seveda. Opozoriti moram, da smo v neposrednem stiku z Iskrinimi tovarnami, in tako smo našli nekatere slične točke, predvsem na področju nakupa reprodukcijskega materiala. Opozoril bi tudi na področje kakovosti, največji uspeh pa smo v Zmaju po integraciji dosegli na področju avtomatske obdelave podatkov. Tako bomo že oktobra letos začeli obdelovati področje materialnega poslovanja preko Centra za avtomatsko obdelavo podatkov v Združenem podjetju. S tem bomo avtomatizirali obdelavo podatkov in rešili probleme, s katerimi smo se mislili prvotno ubadati sami.

Kakšno pa je sodelovanje med družbenopolitičnimi organizacijami? Tudi na tem področju so Zmajeve družbenopolitične organizacije mnogo pridobile. Pohvale vredno je tudi to, da je v tem letu dni pri nas zazivela borčevska organizacija in to zahvaljujoč prav organiziranosti borcev v ZP Iskra.

Kakovost naj bi zagotovili, ne le ugotavljali

Sodobna prizadevanja človeka so usmerjena v zagotovitev uspeha pri delu za razliko od nekdanjih negotovih pričakovanj.

Tako si organizacijska veda prizadeva zgraditi poslovni sistem, ki bo zagotovo uspešen. V določenem pomenu to pomeni tolikšno mero prilagodljivosti, da „stojimo na nogah“ v vsaki situaciji.

Tako prizadevanje predstavlja tudi dopolnjevanje organizacije ugotavljanja kakovosti v sistem, ki naj zagotavlja kakovost.

S tem sestavkom se navezujemo na prejšnje v našem glasilu o podatkih, o kakovosti pa tudi na sestavek o blagovni znamki, kjer avtor izrecno omenja tudi kakovost. Slika skuša ponazoriti poslovni — proizvodni proces in mesta, v katerih je mogoče in potrebno zagotoviti kakovost. Vpliv je ponazorjen s puščicami... Poudarjamo potrebo po čimhitrejšem odkrivanju hib v proizvodnem procesu ter preprečevanju njihovega nastanka. V tem je tudi bistvo sistema za zagotavljanje kakovosti, kakor mu rečemo pri nas, „uvozili“ pa smo integralni sistem kontrole kvalitete.

Preprečevanje je vezano na poznavanje hib in na predpostavljane, da lahko nastanejo.

V naših razmerah poznamo motnje, katerih posledice so neprimerna kakovost. Znamo se jim izogniti le, če je pristop najboljši. Dve stvari naj bi dali boljše izide in to: sistemski pri-

imate morda kakšno pripombo?

Kritizirati je izredno lahko. Menim, da moram biti pravičen pri izrekanju kritičnih besed ter dovolj objektivni. Marsikdo v tovarni Zmaj si je namreč predstavljal, da bodo rezultati po integraciji, predvsem na področju zunanjetrgovinskega poslovanja, hitrejši. Sam menim, da je izvoz dolgoročna stvar in da je bilo v tem obdobju narejenega kar dosti. Konkretnih rezultatov še ni, čeprav smo jih pričakovali. Zaradi splošnih gospodarskih gibanj v državi nismo dosegli plana prodaje na domačem trgu, tako da imamo precej prostih zmogljivosti, ki bi jih lahko ob večji angažiranosti izvoznikov plasirali na tuji trg.

Kaj pa uvoz? Podobno kot izvoz gre tudi uvoz preko Iskra Commerce. Poudariti moram, da so bili doslej še vsi uvozni posli strokovno izpeljani preko naših ljudi, ter da uvozni oddelek v Kranju opravlja samo administrativne naloge. S samim poslovanjem tega oddelka ne moremo biti najbolj zadovoljni. Predvsem opažamo pomanjkljivosti pri ažurnosti dokumentacije obračunov. In kdo je, po vašem mnenju, kriv? Menim, da referenti dobro opravljajo svoje delo in da je krivec predvsem računovodska administracija.

Združeno podjetje Iskra bo začelo — upajmo, v kratkem — graditi počitniški dom v Pineti. V njem bodo letovali delavci vseh Iskrinih tovarn. Kaj mislite o tem in kako v Zmaju rešujete vprašanje letovanja?

Mislím, da je zelo v redu, da ima tako velika organizacija, kot je naša Iskra, svoj kvaliteten počitniški dom, s precejšnjimi zmogljivostmi za letovanje delavcev tako v poletnem kot v zimskem času. Žal pa moram povedati, da je Zmaj prišel v Iskro obremenjen s svojim domom v Savudriji, ki ga pa ne namerava opustiti. Do doma ima določene obveznosti, ki nas finančno tudi zadoljujejo. Prav zato še nismo povsem na jasnem, kako se bo naša tovarna vključila v skupno investicijsko graditve doma v Pineti. Trenutno zaradi obveznosti do doma v Savudriji ne moremo prispevati v Pineto, toda trdno sem prepričan, da se bomo v prihodnjih letih vključili v akcijo skupnega investiranja in to akcijo tudi podprli.

Lado Drobež

Izredno prijetno se je pogovarjati — intervjuvati direktorja organizacije, ki je v minulih letih životarila, zdaj po združitvi z ISKRO — Elektromechaniko Kranj pa je to podjetje dobilo krila. Že iz samega naslova ste ugotovili, da gre za ljubljansko „Vego“, pogovarjali pa smo se z njenim direktorjem — Lovrom Močnikom.

„Naši delavci so po dolgem času le dobili neko gotovost v samega sebe. Zdaj vedo, zakaj delajo ter želijo dokazati, da je treba nadaljevati s sedanjim programom proizvodnje, ker je rentabilen in tržno zanimiv. To so naši delavci že dokazali, lahko rečem, da so bili temu primerno tudi angažirani.“

Vega si je za letošnje prvo polletje zastavila 31,799.000 din proizvodnje, plan pa je izpolnila v višini 34,859.600 din, kar je za 10% več kot so načrtovali. V primerjavi z lanskim prvim polletjem, se je v letošnjih prvih šestih mesecih vrednost proizvodnje v Vegi povečala za okoli četrtino. Ta rezultat so nekje pričakovali, še bolj pa jih je razveselilo področje prodaje, na katerem so imeli v prvem polletju realizacijo v višini 27,172.844 dinarjev, medtem ko so načrtovali okoli 22,000.000 dinarjev.

To povečanje gre predvsem na račun povečanega izvoza, povezano s tem pa se je povečala tudi proizvodnja.

Direktor Močnik je opozoril predvsem na to, da se je „Vegi“ letos nad vsemi pričakovanji odprlo predvsem zahodno tržišče. Gre za, lahko bi mu rekli perspektivno odprtje in ne samo za krajše obdobje.

Od omenjenih 27 milijonov so ustvarili skoraj poldrugi milijon dinarjev dobička, kar je predvsem v skladu s predvidevanji. To je sicer nižja številka kot lani, le da imajo letos drugačne kriterije za obračun amortizacije in pa precej večja sredstva, rezervirana za investicijsko vzdrževanje.

Toliko v grobem o številkah. Menite, da ste ta uspeh dosegli izključno zaradi večjega izvoza?

Izvoz je pogojeval uspeh predvsem v tem, da smo z istim številom zaposlenih dvignili proizvodnjo ter tako razbremenili tiste fiksne stroške po artiklu, ki bi bili pri manjši proizvodnji skoraj prav takšni.

Ste samo zaradi izvoza povečali proizvodnjo ali pa je tudi prodaja na domačem trgu vplivala na to?

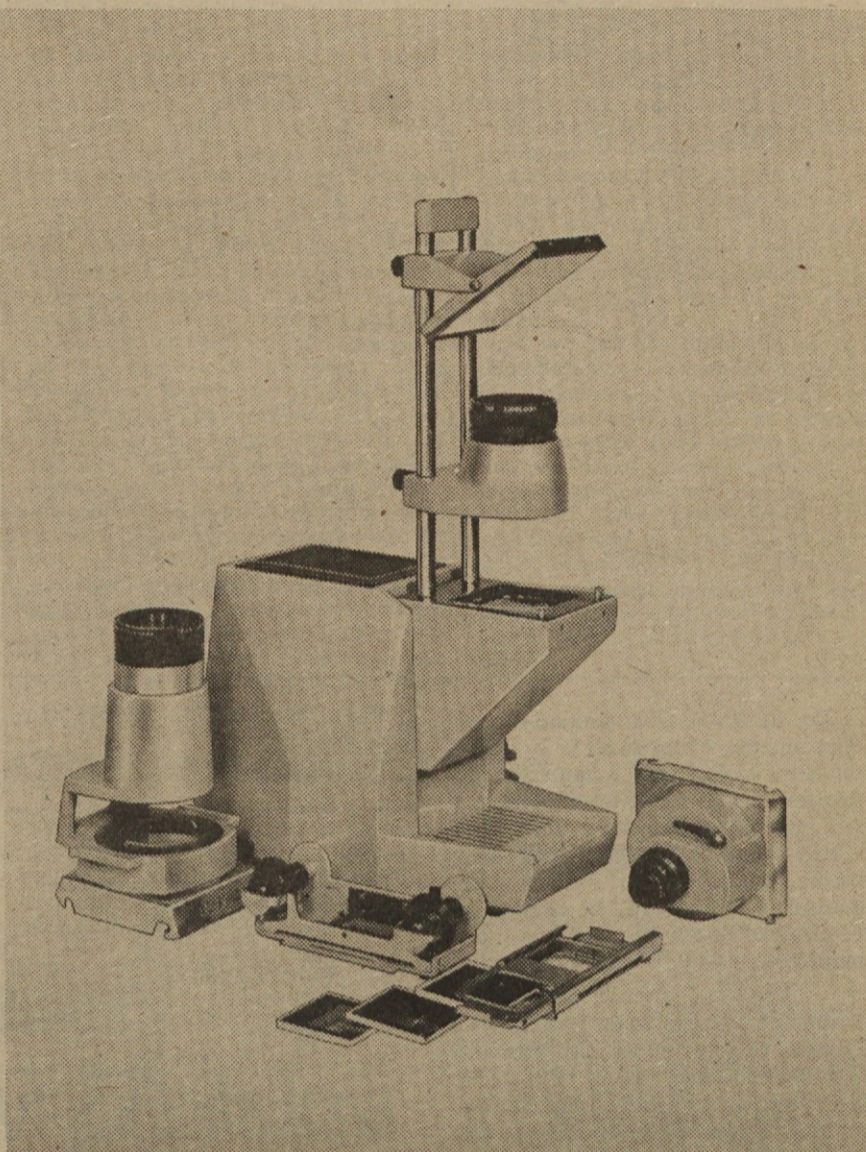
Prodaja na domačem trgu je ostala nekje v mejah, ki smo jih pričakovali, in se od lani ni bistveno povečala.

Kam pa ste največ izvažali?

Od vzhodnih držav izvažamo le na Madžarsko in Vzhodno Nemčijo, na zahodu pa praktično v vse evropske države pa tudi drugam, npr. na Ja-

pa da vse skupaj visi v zraku, kot je prejšnja leta.

Gotovo je velika pridobitev tudi to, da lahko „Vega“ pridobiva nove

„Vegin“ diaprojektor Univerzal z dodatki.

ponsko. Imamo tudi ekskluzivnega kupca britansko firmo Faul Plus iz New Castla. Preko tega ekskluzivnega kupca izvažamo našo optično opremo v zahodne države.

V katere pa največ?

V Veliko Britanijo, Italijo, Francijo in Portugalsko.

„Vega“ je zdaj že dobrega pol leta član naše velike in heterogene družine — ZP Iskra.

„Vega je že v letih 1971 in 1972 poslovala rentabilno, vendar pa to ni bil zadosten garant, da bo lahko odplačala vse stare terjatve. Zato si je poiskala partnerja in tako smo lani izvedli integracijski postopek s kranjsko Elektromechaniko. Prepričan sem, da smo s to integracijo dosegli tisto, kar je bila nekje želja vseh zaposlenih v „Vegi“ — socialno varnost, gotovost in pa garant za odplačilo terjatev iz minulega poslovanja. Lahko rečem, da so odnosi med tovarno v Kranju in „Vego“ izredno dobri. S to združitvijo je „Vega“ mnogo pridobila tudi na urejenosti poslovanja, imamo možnosti investiranja, predvsem pa je tu prisoten psihološki faktor, saj so naši delavci pristopili k delu z voljo, ker vedo, da delajo za prihodnost, ne

kadre, ker se novi delavci zaposlujejo v „Vegi“ z neko perspektivo. Še nekaj bi omenil in to je področje organiziranosti. V naši tovarni smo pred integracijo marsikaj delali „po domače“, zdaj pa smo stvari uredili in so v skladu z zakonodajo.

V petem nadstropju tovarne se je začela montaža elementov za telefonijo. Ali bi, prosim, kaj povedali o tem?

Že med integracijskim postopkom smo se dogovorili, da bomo „Vegine“ prostorske zmogljivosti v določeni meri izkoristili za vpeljavo novega programa proizvodnje, ki naj bi ga dala Elektromechanika. Ta oddelek že dela, trenutno pa sodi v kranjsko temeljno organizacijo združenega dela TEA. Januarja prihodnje leto se bo tudi ta oddelek priključil k „Vegi“.

Nedvomno so v „Vegi“ zagrabili za delo ter poželi tudi že prve uspehe. Ni čudno, kolektiv je zdrav, le neprestano breme „biti ali ne biti“, mu je kalilo veselje do dela, mnogokrat tudi veselje do ljubezni do svoje tovarne. V kolektivu pa je zdaj opaziti veliko zadovoljstvo, saj je do tega moralo priti, ker bi delo v nasprotnem primeru verjetno čakal propad. D

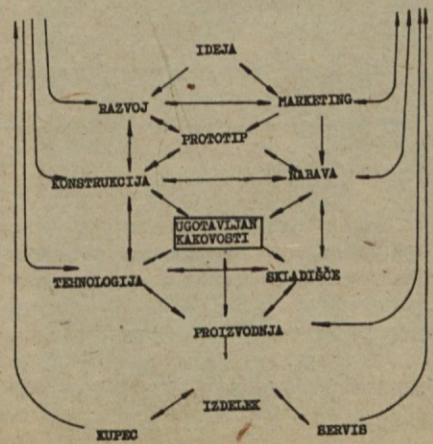
stop k problemom in uporaba vnaprejšnje informacije.

Sistemski pristop (zagotavljanje kakovosti) pomeni proučevanje strukture sistema (zgradbe) in njegovega obnašanja, proučevanje okolice sistema (motnje, vplivi) oplemeniteno z ustvarjalnim razmišljanjem. (Kralj). Sistem, ki ga proučujemo, je ciljni. To pomeni, da nima samo nekega smotra (proizvajati), pač pa tudi prav določen cilj (proizvajati nek določen proizvod).

Sistemski pristop pomeni za nas vključitev vseh in vsakogar, ki na kakovost kakorkoli vpliva, v skrb za kakovost in to zavestno ter organizirano.

Za konstrukterja pomeni sistemski pristop sledeče:

— pri snovanju svoje zamisli upošteva stroj, človeka in okolje. To okolje ne nudi samo tistega materiala, ki ga je prednalsel morda prav tega ne

Z uporabo vnaprejšnje informacije, ki obvešča konstrukterja, da je težko dobiti te in te vrste materiala, ga obvešča:

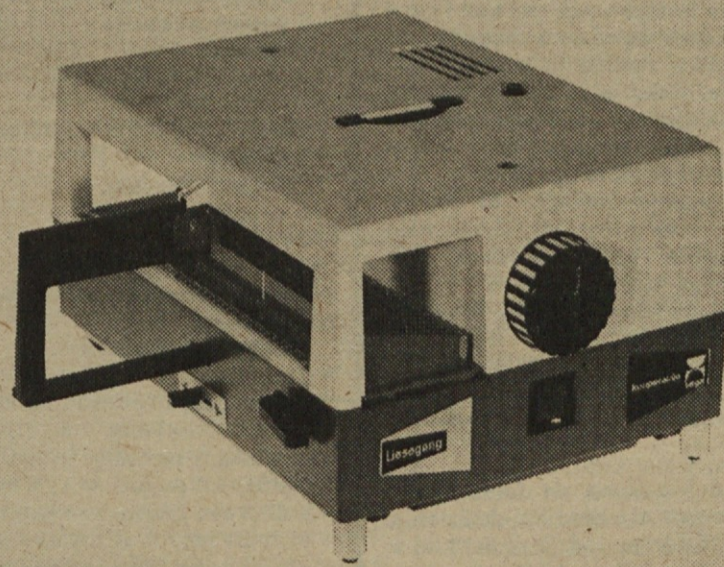
— da so določeni stroji še v obratu, ne zmorejo pa toliko kot ko so bili še novi; nadalje, da delo opravljajo nekvalificirani delavci bolj ali manj motivirani za kakovostno delo. Konstrukter je tudi vnaprej obveščen, da delo vodijo bolj ali manj spretni mojstri. Z upoštevanjem teh in podobnih informacij zasnuje sposoben konstrukter konstrukcijo, ki bo izvedljiva in s tem zagotovi kakovosten izdelek.

Ob konstruiranju, ob odbiri materialov pa tudi pri iskanju primernih delovnih metod, pri odbiri pripomočkov, pri odbiri merilno-kontrolnih metod in pripomočkov velja poudariti skrb za standardiziranje, ki omogoča gospodarnije poslovanje in zagotavlja želeno kakovost. Standardiziranje postopkov in pripomočkov naj s stališča kakovosti omogoči, da so metode ugotavljanja dognane, pripomočki pa sodobni in vzdrževani.

V primerih, ko delo ni tako opravljeno, se dogaja, da so ogroženi cilji poslovnega sistema. Reakcija na tak potek dogajanj je običajno sunkovita, pri čemer stopa kakovost v ozadje.

Neustrezen material, neustrezen stroj, neustrezen delavec pomeni onemogočanje proizvodnje v okviru predpisanih meja, to pa predstavlja previsoko ceno, ki se ji kakovost mora podrediti in s tem je konstrukterjev dokument, ki predpisuje želeno kakovost, brezpredmeten in njegovo delo

(Nadaljevanje na 4. strani)

Trije naši mladinci — brigadirji so odšli v Kruševac, kjer se bodo udeležili delovne akcije „Morava 74“, ki bo trajala od 4. avgusta do 4. septembra. Brigado „Bratstvo in enotnost“ sestavljajo mladi iz elektro in elektronske industrije SFRJ

Diaprojektor, kooperacijski izdelek „Vego“ s firmo Liesegang.

Šibka točka – servisna mreža

SERVISNA DEJAVNOST V ISKRI NI IN NI TAKŠNA KOT BI MORALA BITI, PA ČEPRAV SE TRUDIMO, VSAJ NEKATERI, IN SO BILI DOSLEJ NA TEM PODROČJU DOSEŽENI ŽE VELIKI USPEHI

se morali proizvajalci posvetovati s servisi in izdelek poslati na trg šele takrat, ko je za njega narejena servisna dokumentacija in ko so za ta izdelek kadri na servisu tudi usposobljeni. Ne sme pa seveda manjkati tudi rezervnih delov. Tega v Iskri še ne delamo, upamo pa, da bo končno le postalo enkrat stalna praksa. Neizodoljni kupci namreč ne kritizirajo samo izdelka določene tovarne, pač pa vsa Iskra.

Poleg omenjenih 26 lastnih servisov, imamo tudi nekaj čez 400 pogodbenih servisnih partnerjev. Pri njih še bolj škriplje dobava rezervnih delov, problem opreme, strokovnost pa je pri mnogih pod kritiko. Vsi ti trije elementi veljajo tudi za naše servise, k sreči pa v nekoliko milejši obliki.

In kaj smo naredili?

Doslej smo izdelali že najmanj pet elaboratov za razširitev naše servisne mreže. Vsi ti dokumenti so imeli dinamiko srednjeročnega programa, vendar v Iskri doslej ni bilo posebnega razumevanja. Mnogo govorimo o samoupravnem sporazumu, v katerem je točno zapisano, da je Iskra kot celota odgovorna za servisno dejavnost in da mora tudi kot celota vlagati v to dejavnost.

Lado Drobež

Po več kot četrtoletnem obstoju Iskre imamo v Jugoslaviji le 26 lastnih servisov. Delimo jih v centralne področne servise in pomožne servise. V teh servisih je zaposleno 360 mehanikov, tehnikov in administrativnega osebja, vendar je to število v primerjavi s potrebami, ki izhajajo iz izredno obsežne proizvodnje, premajhno.

Iskra bi morala imeti svoj servis v vsakem večjem mestu, ki ima vsaj 20.000 prebivalcev, saj bi tako izboljšala storitve v zadovoljstvo potrošnikov, s tem pa posredno vplivala tudi na prodajo na domačem trgu, saj je dobro servisiranje gotovo dobra reklama.

In kje je problem?

Servisi so preveč odvisni sami od sebe – od svoje iznajdljivosti, medtem ko so proizvodne organizacije, vsaj večina od njih, pozabile, na servisno dejavnost. Servisi bi vsekakor rabili pomoč tovarni, ki bi se morale zavdati, da je servisna dejavnost ravno tako proizvodna dejavnost. S tem, ko izdelek pade s traku, še ni rečeno, da je s tem našel svoje mesto, našel kupca, ter da je s tem za tovarno vse končano.

Na to opozarja tudi samoupravni sporazum združenega podjetja Iskra, ki poudarja, da ne bi smeli razširiti proizvodnih zmogljivosti in graditi novih tovarn, v kolikor ne bi vključili tudi financiranja servisne dejavnosti.

Z eno besedo, na to problematiko je treba gledati popolnoma z drugimi očmi ter spremeniti odnos do samega sebe in odnos do potrošnika.

Servisi se največkrat ubadajo predvsem s problemi rezervnih delov, z ustreznimi prostori, opremljenostjo, slabim orodjem, velik problem pa je tudi strokovnost.

Najprej nekaj besed o rezervnih delih:

Znano je, da je prodaja rezervnih delov povsod v svetu ena najbolj rentabilnih dejavnosti, pri nas v Iskri pa je, kakor izgleda, to dejavnost, ki terja velike stroške in prinaša malo dohodka. Kako je to možno, zdaj ne bi razglabljali, če pa komu ta trditve ni všeč, nam bi njegovo pisanje morda uspelo razvozlati ta „problem“.

Po mnenju mnogih, bi morale tovarne, namesto da finalizirajo proizvodnjo, poslati sestavne dele določenega izdelka servisu, ki jim primanjkuje rezervnih delov, hkrati pa morajo poslušati očitke nejevoljnih potrošnikov, in ti „stiki“, bolje rečeno, „kratki stiki“ gotovo niso v prid Iskrini proizvodnji in njenemu imenu.

Vsi dobro vemo, da dobra založenost servisov z rezervnimi deli, rešuje mnoge probleme, toda le redko kdo se zanima za svoj izdelek, ko le-ta zapusti tovarniške dvorane in njih skladišča. Prav skrb za prodajo, predvsem pa za servisiranje bi pripomogla k temu, da bi te tovarniške dvorane in ta skladišča zapustilo še več izdelkov

in nisem skromen, če govorim o verzični reakciji. Pri načrtovanju novih izdelkov bi

RAZPIS

Šolski center ZP Iskra Kranj bo sprejel za šolsko leto 1974/75 naknadno v I. letnik

POKLICNE KOVINARSKE IN ELEKTRO ŠOLE KRANJ

52 učencev za naslednje organizacije v Združenem podjetju Iskra:

Industrijo za telekomunikacije, elektroniko in elektromehanično v Kranju:

- 2 finomehanika
- 2 orodjarja
- 6 strugarjev
- 9 rezkalcev
- 5 strojnih mehanikov

Tovarno električnih merilnih instrumentov v Otočah:

- 1 finomehanika
- 1 orodjarja
- 1 strugarja

Tovarno elektromotorjev in gospodinjskih aparatov v Železnikih:

- 3 strojne mehanike
- 3 rezkalce
- 3 elektromehanike

Tovarno industrijske opreme v Lescah:

- 2 orodjarja
- 2 strojna mehanika
- 6 strugarjev
- 2 rezkalca

Tovarno gospodinjskih aparatov v Škofji Loki – Rateče:

- 2 orodjarja
- 1 strojna mehanika
- 1 rezkalca

V šolo bomo vpisovali do vključno 29. avgusta 1974. Kandidati za sprejem morajo ob vpisu predložiti osebno tajištvu šolskega centra v Kranju, Savska loka 2, naslednje listine:

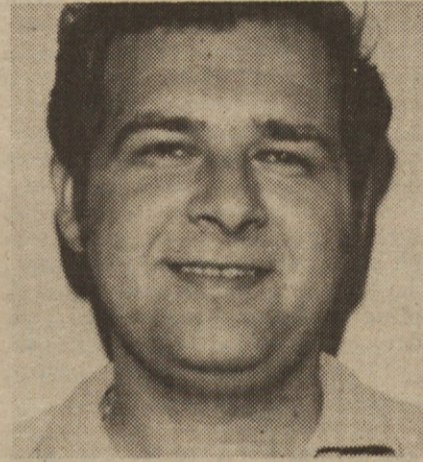
- izpolnjeno prijavo za vpis na obrazcu 1,20 (tiskovino dobite v knjigarni), kolkovano z državnim kolekom za 2,- din (v prijavi navedite poklic, ki se ga želite izučiti, in tovarno, za katero se želite šolati);
- izpisek iz rojstne matične knjige;
- spričevalo o končani osemletki;
- zdravniško potrdilo, ki ga izstavi obratna ambulanta Iskre v Kranju.

Vpišejo se lahko kandidati do 18. leta starosti. Izbor kandidatov in razporeditev za posamezne poklice bo opravila komisija za sprejem na osnovi učnih uspehov z osemletke, sposobnostnih rezultatov, ki jih bo posredoval zavod za zaposlovanje, in razgovora s kandidati.

Učencem, ki bodo sprejeti v šolo bo tista tovarna, za katero se bodo šolali izplačevala štipendijo.

Prejeli so stanovanja

27. junija so se v nova stanovanja vselili delavci Elektromehanike. Obiskali smo naselje na Planini v Kranju in povprašali nekatere izmed njih, kakšni so njihovi občutki ob težko pričakovani vselitvi.

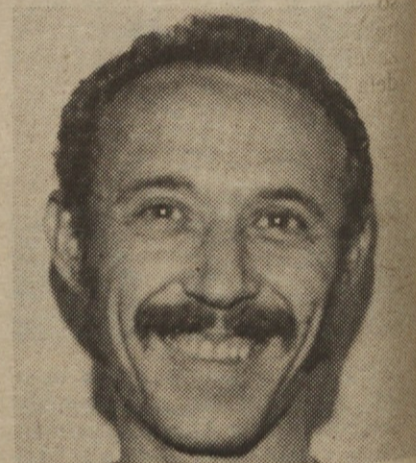
ANTON LASIČ: „Zelo sem zadovoljen z novim stanovanjem. Nanj smo čakali pet let, vseliti pa bi se bili morali že leta 1972. Kljub temu smo zelo veseli. Vseč nam je tudi izvedba, saj je solidno izdelana.“

VERA JELIČ: „Tudi mi smo zelo zadovoljni z novim stanovanjem in njegovo izvedbo, saj je velika sprememba na bolje za vsa družino. Res smo nestrpno pričakovali vselitve. Stanovanje se mi zdi pa res zelo lepo.“

TONE VOLČIČ: „Zelo sem vesel, da sem dočkal stanovanje. Cena je sicer zelo visoka, a izvedba stanovanja je res kvalitetna. Mislim, da odgovarja vsem zahtevam sodobnega standarda. Razgled z 9. nadstropja pa je naravnost čudovit.“

RUDI FLORJANČIČ: „Na vselitve smo čakali od leta 1968. Že prej smo stanovali v bloku. Kvaliteta tega stanovanja je precej boljša od prejšnjega. Stanovanje samo nam je zelo všeč.“

VEDNO BOLJ AKTUALNO

Kajenje da, ali ne?

Informativni list delovne skupnosti „Nikola Tesla“ iz Zagreba v svoji 6. letošnji številki objavlja sestavek D. Vidića pod naslovom „Pušenje i zdravlje“, v katerem pisec najpreje navaja mnoge zdravju škodljive posledice kajenja tako za same kadilce kot tudi za ostale sohržavljane, ki žive in delajo skupaj v zadimljenih prostorih. Med drugim navaja zelo zanimive podatke Britanskega zdravniškega združenja iz l. 1971, ki v svojem poročilu trdi, da ima kajenje kot vzrok smrti danes isti značaj, kot so ga v preteklosti imele velike epidemije tifusa, kolere in tuberkuloze:

- vse epidemije tifusa so od začetka 16. stoletja dalje v zahodni Evropi zahtevale manj človeških žrtev, kot jih samo v Ameriki letno zahtevajo posledice kajenja cigaret.
- cigarete so ubile več ljudi, kot vse epidemije tuberkuloze v teku 19. stoletja.“

In dalje:
„Ne moremo sicer definitivno trditi, da je vsak srčni infarkt (srčna kap) posledica kajenja, toda zahodno-nemški izvedenci ugotavljajo, da je od 65000 državljanov, kolikor jih letno umre od srčne kapi in poapnenja žil (arterioskleroze) več kot 60000 kadilcev cigaret. Katranska smola, ki jo vsebuje cigaretni dim ima preko 30 sestavin, ki so potencialni povzročitelji raka... Najnovejše raziskave v Ameriki so pokazale na očitno zvezo med kajenjem in zobnimi boleznimi.“

D. Vidić trdi in nekadilci mu sigurno pritrjujejo in se z njim strinjamo, ko pravi: „Kadilci masovno kršijo človeško pravico na čist zrak, ker ga onesnažujejo s tobačnim dimom. Oni prisiljujejo nekadilce, da svoj polni delovni čas na svojih delovnih mestih vdihavajo zastrupljeni zrak.“

Ko končuje svoj daljši sestavek D. Vidić pravi: „Vsak človek ima pravico na zakonsko zaščito zdravja. To mu je zajamčeno tudi z novo ustavo, med drugim tudi pravica, da vdihava čist zrak...“

Pri tem se spominjam predloga, ki ga je na prvem zasedanju DS ZP prejšnjega sklica podal takratni član DS Rado Kokalj in ga je DS sprejel: da se na zasedanjih DS ne kadi. Tega sklepa so se člani DS v glavnem držali celotno svojo mandatno dobo. Kršili so ga samo tisti, ki so na prvem zasedanju „manjkali“ in pa v večini gostje na zasedanjih. Drugih akcij za omejevanje poplave kajenja, pa kot mi je znano, v Iskri še nikjer nismo niti začeli niti speljali – pa vendar bi bilo dobro, da bi kdaj pa kdaj pomislili tudi na sebe in svoje zdravje. Sicer pa je mnogo tega v večini primerov odvisno od srčne kulture kadilca, njegove vzgoje in bontona, če ga pozna.

Igor Slavec

KAKOVOST NAJ BI ZAGOTOVILI, NE LE UGOTAVLJALI

(Nadaljevanje s 3. strani)

le zbirka dobrih želja. Neupoštevanje dokumenta z informacijo o zeleni kakovosti pomeni uvod v tehnološko nedisciplino. Za TK pa to pomeni „dvig sidra na viharno morje.“

Uporaba vnaprejšnje informacije pomeni tehnološki sistemski pristop takrat, ko predvidi možnost, ne da bi čakal na neprijeten dogodek. To pomeni, da v svoj delokrog zajema

„celotno“ organizacijo: tehnologijo, orodjarno, vzdrževanje, upoštevanje opreme in pozna njeno kakovost.

Primer uporabe vnaprejšnje informacije je tudi organiziranje merilnih laboratorijev za spremljanje kakovosti, delovanje priročnih merilnic, redne menjave in preverjanja merilno kontrolnega pribora ter rednega poučevanja kontrolnih sredstev o metodah dela.

Božo

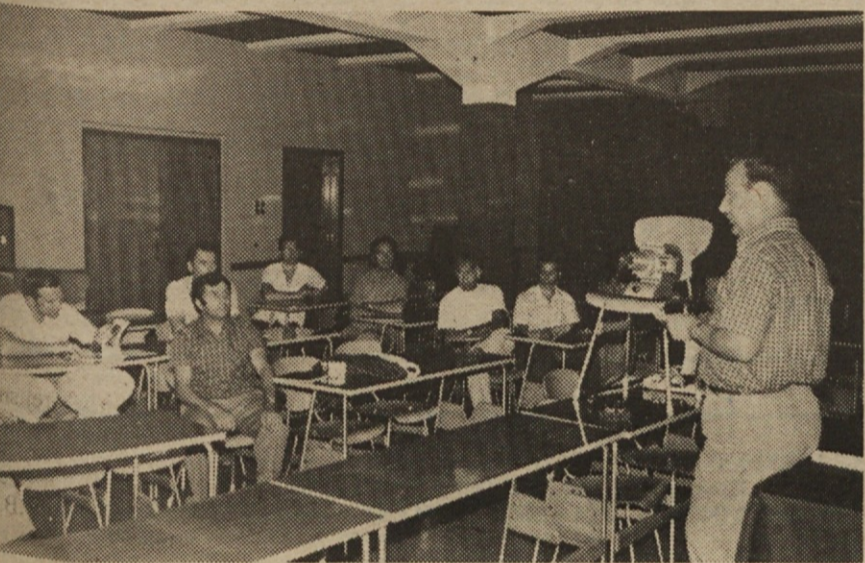
Prvi uspehi foto – kino amaterjev Elektromehanike

Član Foto-kino sekcije „Iskra“ v Elektromehaniki Marjan Ručigaj je na 1. gorenjski razstavi barvnih diapozitivov prejel srebrno medaljo za kolekcijo štirih svojih del. Od leve na desno: Marjan Ručigaj, Ivan Pipan, predsednik FK Radovljica in predstavnik SO Radovljica ob podelitvi medalje. Foto: B. M.

Foto-kino sekcija v Elektromehaniki združuje skoraj 80 amaterjev, ki so se letos s svojo prizadevnostjo že nekajkrat izkazali. Še posebno velja za člane foto-skupine, ki so za svoja dela letos prejeli že več priznanj. Člani sekcije so razdeljeni v foto in

kino-skupine. Že od pomladi prirejajo sestanke, na katerih ocenjujejo svoja dela, prikazujejo filme in zbirajo fotografije za razstave. Pogovarjajo se tudi o vprašanih s področja fotografiranja in filmanja. Tesno sodelujejo z matičnim klubom v Kranju ter skušajo

Predstavniki radovljiškega fotokluba so diapozitive s 1. gorenjske razstave prikazali še posebej članom Elektromehanike in sekcije Iskra. Na sliki: Ivan Pipan, predstavnik FK Radovljica, je navzočim na kratko opisal sprejeta dela in podelitev nagrad za najboljše fotografske stvaritve. Foto: B. M.

Vtisi iz filmskega festivala v Puli

Tudi jaz sem bil med pisano množico ljudi na filmskem festivalu v Puli. Oglel sem si nekaj predstav tako na platnu kot med publiko, kjer je bilo tudi marsikaj videti.

No, pa najprej o filmih. Večina jih je bila s partizansko tematiko, več ali manj uspešno obdelana. Najbolj spektakularna v njih pa je bila pirotehnika in pa seveda veliko število zadetih. Temu so seveda ustrezale tudi cene vstopnic. Verjetno se v tem pogledu od rimskih časov ven ni kaj dosti spremenilo, saj so nekdanji v tej isti areni levi trgali kristjane, danes pa kritiki filme, ti s svojo „kvaliteto“ pa živce in potrpljenje gledalcev. Verjetno je v ceni vstopnic vračunan tudi prispevek za sezonski tečaj nemškega jezika. Večina nemških tekstov v dialogih filmov s tematiko iz NOB je bila prevedena v srbohrvatski jezik in podnaslovljena.

Ko so prireditelji menili, da psihična predpriprava občinstva ustreza konverzacijski stopnji, so uvrstili v program film, kjer so „Nemci“ spregovorili v srbohrvatskem jeziku.

„Let mrtve ptice“ je naletel na veliko zanimanje in odobravanje med publiko. „Zlata arena“ za glavno žensko vlogo je bila po mnenju vseh pravično podeljena.

V nasprotju s prejšnjimi leti, ko je primanjkovalo filmov za doraščajočo mladino, so bili letos na sporedu kar štirje mladinski filmi. Mlajša publika jih je lepo sprejela.

Žal mi je samo, da sem v začetku zamudil ogled dveh dobrih filmov „Derviš in smrt“ ter „Deps“. Zato pa mi je toliko bolj ugajal zagrebški filmski prvenec „Kad puklo, da puklo“, ki obravnava socialne probleme mladega para.

Zadnjega večera s slavnostno projekcijo „Uzičke republike“ in podelitvijo nagrad se je udeležil tudi predsednik republike Tito s soprogo Jovanko.

Seveda pa s samimi projekcijami filmov še ni bilo konec nočnega programa. Kritiki (tudi neuradni) so vneto nadaljevali z razlagami svojih pogledov na sodobno filmsko umetnost za barskimi pulti. Pihali so na globoke dekolteje filmskih zvezdnic misleč, da se za njimi skrivajo tudi globoke, čuteče duše — čemur pa seveda ni tako. Duše so bile toliko plitve, kolikor globlji so bili dekolteji.

Moji vtisi s festivala so zelo pisani. Z nekaterimi filmi so se novinarji in kritiki seznanili že prej pri dopoldanskih projekcijah. Tem so sledile tiskovne konference. Ker na uradne kritike ne dam dosti, sem rajši prisluhnil reakcijam publike na posamezne filme. Ne bi mogel reči, da je ravno vzgojena za pravilno vrednotenje dogajanja na filmskem platnu. Filmska šola, organizirana pred začetkom festivala, je očitno zgrešila svoj pravi namen. Do teh plasti gledalcev namreč, ki jim je pravzaprav namenjena, očitno ni segla. Vprašanje je le, komu je potem v resnici kaj koristila.

Silvo Sladič

Sandi Čolnik, Polde Bibič in Irena Prosen med pomenkom o festivalu.

po svojih močeh uresničevati zastavljene načrte sekcije in kluba.

Letos so se samostojno lotili nekaterih zahtevnejših nalog. Novembra nameravajo pripraviti razstavo umetniške fotografije na temo „Naš delovni človek“ in interni festival družinskega filma, na katerega želijo povabiti vse foto in kino- amaterje v ZP Iskra. Za razstavo fotografij so v Iskrinem glasilu že dvakrat objavili razpis, pravkar pa pripravljajo še enega za festival.

Posebno zahvalo zaslužijo foto-amaterji, ki so se občinstvu predstavili že na treh letošnjih razstavah in prejeli 3 diplome. Svoja dela so poslali v Celje na razstavo ob dnevu Iskre, na Jesenice (kjer je bila 18. gorenjska razstava) in v Radovljico (na 1. gorenjsko razstavo barvnih diapozitivov.) Na vseh teh prireditvah so nastopali pod imenom sekcije. Hkrati pa so pošiljali svoja dela v okviru matičnega kluba tudi na razstave doma in v tujini. Tako si bodo sčasoma pridobili potrebno število točk za različne nazive fotoamaterjev. Fotoklub Radovljica je na željo vodstva prikazal diapozitive tudi članom Elektromehanike. Gledalci so bili s predvajanjem zelo zadovoljni in pričakujejo, da se bo tako sodelovanje z ostalimi klubi še nadaljevalo.

Storiti pa bi bilo mogoče še več. Prav gotovo je sprejemljiva zamisel, predstavnika radovljiškega kluba, da bi eno od naslednjih razstav barvnih diapozitivov skušala organizirati kar sekcija „Iskra“.

Dela je torej dovolj in upamo, da ga bodo člani sekcije uspešno opravili. Predvsem pa jim želimo obilo dobrih fotografij in filmov za razstavo in festival, ki ju nameravajo prirediti v novembru.

Božo Malovrh

Klub likovnikov – amaterjev ZP Iskra

Slikarstvo je likovna umetnost, v kateri podajamo stvarno življenje, ki nas obdaja. Podajamo pa z njim tudi naše osebne poglede na svet in posamezne dogodke v njem. Slikarstvo pa, ki uporablja samo „lepe“ stvari, brez večjega duševnega občutja in brez kakršnih posebnih plemenitih ciljev, je navadna obrt, ki se lahko izrodi in postane kič.

Iskrine razstave ob prazniku dneva borca — dneva Iskre v Kranju, Horjulu, Sezani in Celju so pokazale, da imamo talentirane likovne amaterje, ki se po kvaliteti in tematici odnosno slogu razlikujejo. Te razstave so bile nepopolne — niso razstajali vsi likovniki na vseh razstavah, tako da je izgledalo, da niso bile dobro organizirane. Težava je v tem, da so te razstave organizirali večinoma posamezniki, skoraj za vsako lokacijo drugi — vse je bilo stihjsko, to pa zato, ker je ta dejavnost v Iskrini individualna in neorganizirana ter enkrat na leto. Zato je nujno potrebno organizirati klub likovnikov amaterjev Iskre, ki bi poleg organizacijskega dela, pomagal tudi v izpopolnitvi svojih članov. Klub bi moral imeti mentorja, akademsko izobraženega človeka, člana našega kolektiva. Vodstvo in mentor kluba bi imeli nalogo organizirati razstave, vršiti selekcijo del, ki so namenjena za razstavo, organizirati srečanje likovnikov amaterjev, na katerih bi bila predavanja o umetnosti in tehnologiji, diskusija in tovariška medsebojna kritika. Iskrena in dobrosmerna kritika posameznikov bi pomagala avtorjem pri nadaljnjem delu. Vsakdo misli, da je njegovo delo dobro oziroma najboljše — zato kritika in nepristransko ocenjevanje nikdar ni odveč.

Gotovo je v našem kolektivu več likovnikov-amaterjev, ki se iz različnih vzrokov ne pojavljajo na razstavah. Razstava je za nekatere nekaj posebnega — skromni in nesigurni s strahom gledajo nanjo in tako ostanejo ano-

Z izleta na Ojstrico

Lepi avgustovski dnevi ter navdušenost planincev sta bila poroka za uspešen izlet v Kamniške planine preko Korošice na Ojstrico in naprej čez Planjavo na Kamniško sedlo.

Zaradi planinske skromnosti smo si izbrali kar redni avtobus, ki nas je popeljal preko Kamnika na Savinjsko stran skozi Ljubno, Luče do Rogovilca.

Cprav smo nekateri prispeli na avtobus tik pred odhodom in smo bili za to kaznovani z zasedenimi sedeži, je vladalo že v avtobusu veselo razpoloženje. K temu je pripomoglo nekoliko oblačno, vendar obetajoče vreme. V avtobusu smo se sicer potili, vendar sta nas prisotnost Savinje in pogled na planine takoj ohladila za nekaj stopinj. Po krajšem postanku v Ljubnem smo se pripeljali po novi asfaltni cesti do Rogovilca ter ob 13. uri začeli pohod proti Robanovemu kotu do Korošice. V Robanovem kotu smo se še do dobrega podprli s kislim mlekom, „močnejši“ pa z medico in že smo premagovali prve metre dobro shojene poti. Smo še pod okriljem krošenj, ko nas pozdravi prvo rosenje. Nič hudega, nekateri si slečejo srajce, drugi nadenejo pelerine. Ob prvem počitku si vloge zamenjamo. Še nekaj korakov in že nas pozdravi prelepa dolinica Korošice. Vreme ni preveč prijazno in tako nam toplo zavetje kar dobro de. V koči je prostora malo, vendar s planinsko prijaznostjo uredimo tudi to. Malo težje je bilo s spanjem. Dobili smo le prostor na mizah in pod mizami. Boljša ležišča so bila po klopeh, vendar se je slabo vreme, ki je tekom noči prešlo v pravo neurje najprej maščevalo njim. K sreči jim vzdudje „v spalnici“ ni dovoljevalo trdnega spanja, ker sicer bi se zbudili premočeni, tako pa jih je pronicanje vode le opomnilo, da bo zjutraj potrebno obleči pravo planinsko opremo. In res nas je zjutraj prebudil pravi snežni vihar. In ker je snež neusmiljeno naletaval, smo se odločili za povratek v dolino. Ojstrica in Planjava sta ostali le še neizpolnjena želja.

Že po nekaj korakih, ko so prve snežinke omočile čevlje in ko je strupeni veter prišel do kosti, je čelo zavpilo „nazaj“. Vendar je bilo v dveh, treh besedah dogovorjeno, da povratka ni. Torej smo še vstrajneje zakorakali v moker sneg proti sedlu. Občasno je zapihal tak veter, da smo se morali najprej „vkopati“, potem pa premišljeno in oprijemaje stopiti naprej, ker sicer bi se za nekaj ur pregodaj znašli v dolini. Veter, sneg in voda so nas do dobra zdelali, vendar ne toliko, da ne bi bilo pri sestopu vselega razpoloženja, tudi, ko nam je odnašalo pokrivala ter dele prepotrebnih pelerin.

Na Presedlaju krajši posvet in že smo merili korake proti dolini. Narasla reka je odnesla mostičke tako, da smo jo morali dvakrat prečkati, najbolj neučakani kar bosi, drugi pa varno prek nahitro postavljenih mostov iz brun in varnostnega konopca.

Po vseh teh pripetljajih smo končno le prispeli do doma v Kamniški Bistrici, kjer nas je pozdravilo sonce, visoko nad nami pa so se odkrile poti, ki smo jih prehodili v viharju in snegu. Kljub lepemu pogledu pa smo povesili glave, da nismo videli lepote, ki bi jih ob nekaj urnem poznejšem povratku v dolino, še lahko doživeli.

Cprav nam je vreme nekoliko ponagajalo, mislim, da je bil to eden izmed lepih izletov, s prijetno družbo in še z lepšimi občutki, da smo si bili pravi tovariši vse do slovesa, ko smo si obljubljali, še se bomo dobili.

M. Z.

Čenča poročča

Miloš Pavlica, predsednik KK ZMS ZP Iskra, je zaman poskušal priti v Pakistan. Zataknilo se je že pri injekcijah proti koleri. Zdravstveno osebje je menilo, da je že brez injekcij dovolj koleričen...

Marina Glavan, predsednica komisije za ideološka vprašanja pri predsedstvu ZMS ZP Iskra, je za udarniško delo v naši brigadi na Dugem otoku prejela nagrado v obliki 10-dnevnega dopusta prav tam. Želimo ji prijeten odhod!

Jože Perko se je vrnil iz pobratenega mesta Oldham z dokaj bratskimi čustvi. Pobratil se je namreč z gostoljubno družino. Na poti domov pa so ga na carini malo „zašili“ pri transportu tapet, podarjenih ob ogledu neke tovarne. „Those were the days, my friends...“

Igor Slavec, glavni urednik glasila „Iskre“, je odpotoval v La Ciotat v Južno Francijo, pobrateno mesto Kranja. Vodi skupino kranjskih mladincev. Iz dobro obveščenih virov smo izvedeli, da se je njegovo znanje francoščine v zadnjem mesecu bistveno izpopolnilo. Zato resno računamo tudi na kakšno prevajalsko storitev izpod njegovega peresa — „Ekskluzivno za naše glasilce“.

Bojan Klemenčič, sekretar OZK Elektromehanike, se je vrnil iz Velike Britanije. Na obisk v pobrateno mesto Kranja Oldham je vodil skupino mladincev iz kranjske občine. Po ogledu Škotske je ugotovil, da bi se tudi ona lahko pobratila z Gorenjsko — v marsikaterem pogledu sta si namreč precej podobni. Verjetno je mislil na že prislovično skopost Škotov in pa ljubezen do dobre kapljice — kdo ve...

Tone Volčič, sekretar KK ZMS ZP Iskra, odhaja v septembru na novo službeno dolžnost in sicer v klopi Srednje-politične šole v Ljubljani. Da bi jih čim uspešneje „gulil“, si je že kupil nove kavbojke. Hudobni jeziki vedo povedati tudi za načrtovani nakup lasa. Za vsak primer, da zadrži pridobljeno znanje...

Lado Drobež, novinar glasila „Iskra“, se je udeležil mladinske konference MA Gorenja. Na poti nazaj je intenzivno proučeval rast hmelja v Savinjski dolini. Za vsak primer — če bi se v proizvodnem programu pivovarne „Union“ kaj zataknilo...

T.V.

Razpis I. manifestativnega pohoda prijateljstva Iskrašev

Ta pohod bo 21. septembra 1974 na območje Kokrice in Brda z začetkom ob 10. uri na stadionu ŠD Triglav v Kranju. Udeleženci pohoda se lahko prijavijo v naslednje tekmovalne razrede:

- I. razred — moški do 30 let (5-članska ekipa)
II. razred — moški od 30 do 40 let (5-članska ekipa)
III. razred — moški nad 40 let (5-članska ekipa)

- I. razred — mešane 5-članske ekipe do 30 let
II. razred — mešane 5-članske ekipe od 30 do 40 let
III. razred — mešane 5-članske ekipe nad 40 let

- I. razred — ženske do 30 let
II. razred — ženske nad 30 let

Starejši tekmovalci lahko tekmujejo v nižjem razredu. Start bo ob 10. uri na stadionu ŠD Triglav v Kranju, kjer bo tudi cilj pohoda.

Tekmovalna proga bo dolga okrog 12 km.

Tekmovalci vseh ekip bodo med pohodom streljali z zračno puško in sicer bo vsakdo oddal po tri strele, brez poskusnih, a vsak doseženi krog v streljanju se odšteje od doseženega skupnega časa ekipe po 10 sekund.

Organizator bo priskrbel vse potrebno za tekmovalce.

Prijave za pohod sprejemajo športni referenti po delovnih organizacijah, ali pa se ekipe lahko prijavijo direktno na komisijo za šport in rekreacijo pri SK ZP Iskra, Ljubljana, Trg Prekomorskih brigad 1, tel. 57-969, do 10. septembra t.l. Prijava mora vsebovati ime in priimek vodje tekmovalne ekipe in organizacijo zaposlitve.

Vabimo vse zaposlene v osnovnih organizacijah, TOZD, člane športnih in kulturnih sekcij, študente in dijake, da se I. manifestativnega pohoda prijateljstva Iskrašev polnoštevilno udeležijo.

Vsi udeleženci pohoda bodo prejeli spominske značke.

Tretje pismo mladih iz Oldhama

Best wishes from OLDHAM

Oldham je po izboru eno najsiriomašnejših mest v Veliki Britaniji. Na sliki vidimo občinsko cerkev in eno izmed glavnih ulic.

V Castleshawu pri Oldhamu smo že pet dni. Včerajšnji dan je minil v stilu svobodnih aktivnosti. Na voljo imamo pravi angleški biljard. Narejen je tako, da kljub enaindvajsetim krogom, ki se kotalijo po mizi, le težko zadeneš eno od šestih lukenj ob strani, pa čeprav imaš bogate izkušnje z našega biljarda (kjer kroga kar ne more narediti enega „yarda“, ne da bi padla v kako luknjo.) Povrh se ti krogle odbijejo od stene povsem po angleško, tako da tisti, ki slučajno zadene (ker je zgrešil), zraste za nekaj palcev od same važnosti. Potem pa še kibici ob strani — ti obvezno veliko več vedo kot igralci. Torej ni čudno, če kak igralec izgubi kontrolo nad svojim „kolom“, kibic pa zato pridovi kako buško.

Ne smem pa pozabiti tudi mizice za namizni tenis, ki je verjetno edini šport poleg nogometa, približno enako priljubljen tako v Angliji kot pri nas. Zatem je tu še pikado, ki je (kot kaže) nacionalna igra vseh obiskovalcev angleških gostiln. Tam imajo za to določen poseben kotic, pri nas pa puščice vrše mimo razgretih glav zagrizenih biljardarjev.

Kdor ne mara vsega tega, si lahko privoščijo poljubno dolg sprehod v okolico naše rezidence, obraslo z bujnim plevelom in precej manj bujno travo. To številne ovce sestrsko dele z nekoliko manj številnimi kravami. Kakšnih štiristo yardov od naše graščine (če greš po zračni črti, česar pa še ne obvladam — sicer pa kakih dvesto metrov več) je majhno jezero. To začuda ni privatno. Služi za zbiranje „pitne“ vode za prebivalce iz okoliških naselij. V meni se je prebudila prirojena ribiška strast in že sem se začel ozirati za „žrtvami“. Toda

moje ostro oko v jezeru ni zasledilo niti enega škrboglavca!

Zato se ne čudite, da sem se malo kasneje med sprehodom ob potoku skoraj sesedel od groze, ko je mimo mojih oči švignila za angleške pojme velikanska postrv. Dolga je bila celih 12 (beri dvanajst) cm! zato se tudi prav nič več ne čudim, če je angleški ribolov videti takle: ob jezercu, velikem komaj toliko kot zimsko kopalnišče, se navadno zbere „samo“ kakih štirideset ribičev v popolni bojni opre- mi, tako da samo malo manjka pa bi zaradi pomanjkanja prostora morali loviti na dve izmeni. Vsak ima s seboj košaro s sendviči zase in polne kon- zerve deževnikov za ribe. Noben ribič ni brez stolčka in seveda čim daljše palice. Te naj bi bile nevarne ribam, pa so veliko bolj ribičem na nasprotnem bregu. Vsa sreča je v tem, da so angleški ribiči bolj umirjeni kot naši (kar velja tudi na splošno, posebno za šoferje!), sicer bi se veliko pogosteje ulovili drug drugega. Če po milosti božji (Anglija je religiozna dežela) kak ribič ob vsesplošni zavisti in škodo- željnosti drugih ujame kako ribo (beri „ribico“), jo brž izmeri, stehta in se slika z njo. Potem pa jo vrže nazaj v vodo, tako da imajo tudi ostali zagri-

Prišli so iz sončne Goriške

Že nekaj let nazaj se srečujejo Slovenci iz okolice Gorice z domačini v Železnikih. Vsako leto je poletna nedelja posvečena poglobljanju stikov med Slovenci v ozki dolini ob Sori in živahnimi Goričani.

Zanimalo nas je, kako se je to začelo. Predsednik SZDL, Stane Koblar iz Železnikov nam je povedal, da so pred leti Bratje Arnol, domači ansambel, večkrat nastopali po Goriškem in se tam dogovorili s podpredsednikom Slovenske prosvetne zveze Severiom Rožičem za ta srečanja. Pripravlja jih SZDL s pomočjo gospodarskih organizacij, zlasti Iskre in Železnikov.

Ta srečanja nimajo kekega službenega obeležja, ampak so enostaven, pristen in domač stik bratov tokraj in onkraj meje.

Letos so prišli Goričani v Železnike v nedeljo, 21.7. Pripeljali so se z 12 avtobusi in osebnimi vozili. Bilo jih je prek 600. Prišel je ves odbor Slovenske prosvetne zveze, svetovalci pokrajinskega sveta, dva župana slovenskih občin in seveda ni manjkalo narodnih noš, dobre volje in predvsem — pesmi.

Spored je bil kaj pester. Tako so jim že v Škofji Loki pripeli slovenske nageljčke, skupaj z domačini so ogledali tisočletno mesto in nato ostali na kosilu.

Popoldne pa je prireditveni prostor v Železnikih res zaživel. Ob štirih so nastopili zamejci in domačini s pesmijo, slovenskimi narodnimi plesi, recitacijami in glasbenimi vložki.

Po oficialnem programu je bila domača zabava. Igrali so domačini: Bratje Arnol, nastopili so tudi Braco Koren, Milanka Bavcon, Borut Men- cinger in povsod pričujoči TOF.

Zanimanje za ta obisk je bilo veliko, saj so novinarji kar naprej „skljocali“ za RTV, Glas, Dnevnik in Delo.

Srečanje je doseglo svoj namen. utrdile so se vezi med domačini in Goričani, ki jim stik s Slovenijo mnogo pomeni. Dogovorili pa so se za še nove stike, tako na športnem, kulturnem in zabavnem področju.

Pesem je izzvenela, salve smeha so potihmile, ostal pa je lep spomin in zavest „zatorej dobro vem, Slovenec sem“.

KF

zenci, ki na svojih trmkah prizadevno kopljejo in umivajo uboge črve, možnost ponovno ujeti kakšno sestradano nepremišljenko. Tak ribolov je za nas nekaj neverjetnega. A je že tako, če pa na eno ribo odpade približno pet do šest ribičev. Bolje nekaj kot nič!

Zvečer smo imeli tudi prvo uradno srečanje s predstavniki oldhamske mladine. Kolikor smo se srečanja sprva veselili, smo bili potem nekoliko poparjeni. Od približno tridesetih gostov povprečne starosti štirideset let je bilo le pet podložno kraljice Elizabete mlajših od povprečja. No, kljub temu je večer še kar posrečeno minil in Tomaž je celo dobil prijateljico. Danes ga je že prišla iskat z avtom. Ker Tomaž angleško ne zna, me je poprosil, naj grem z njim za tolmača. To je zame posebna čast, če pomislim, da je moja domišljija o znanju angleščine večja kot pa znanje samo.

Tomaž postaja nestrpen, saj je Margot povedala, da gremo k njej na čaj z mlekom!

Ves neučakan in razburjen spričo obljubljenega čaja pozdravlja vse bralce

Jože Perko

DOPIŠUJTE V ISKRO

FOTOGRAFIRANJE NA TEMO MLADOST

Republiška konferenca Zveze mladine Slovenije je razpisala natečaj za najboljše fotografije na temo MLADOST. Razpis je RK ZMS pripravila v sodelovanju s Foto-kino zvezo Slovenije v počastitev 9. kongresa ZSMS.

Natečaj je lepa priložnost tudi za vas mlade fotografe v ZP Iskra, da pokažete svoje najboljše posnetke širši javnosti. Sodelujete lahko vsi! Fotografije formata 30 x 40 lahko pošljete do 10. septembra na Foto-kino zvezo Slovenije, Lepi pot 6, 61000 Ljubljana. Na hrbtno stran fotografije napišite: naslov fotografije, ime avtorja in letnico rojstva.

Fotografi — amaterji bodo razdeljeni v tri kategorije: od 15 do 19 let, od 20 do 25 let in starejši. Zato res lahko sodelujete prav vsi. Ne pozabite! Najboljše fotografije bodo nagrajene in razstavljene v Murski Soboti, 2., 3. in 4. oktobra 1974, v času kongresa slovenske mladine.

Jože Stanovnik, predsednik IS skupščine občine Škofja Loka, pozdravlja udeležence letošnjega srečanja.

Planinski izlet na Škrlatico

Planinsko društvo Iskra prireja planinski izlet na Škrlatico v dneh 30., 31. avgusta in 1. septembra t.l.

Odhod udeležencev bo v petek popoldan ob 16,30 uri z glavne avto- busne postaje v Ljubljani do Kranjske gore. Iz Kranjske gore se bodo udeleženci napotili v Krnico, kjer bodo prespali in zjutraj nadaljevali z vzponom na Škrlatico (cca 3—4 ure hoje). S Škrlatice jih bo pot vodila na Pogačnikov dom na Krških podih, kjer bodo prespali. V nedeljo se bodo spustili v Vrata in nato iz Mojstrane vrnili z avtobusom do Ljubljane.

Cena izleta: za člane 50 din, za nečlane 100 din.

Prijave sprejema: PD Iskra, Ljubljana, Trg Prekomorskih brigad 1, tel.: 57-969.

FOTO-KINO ZVEZA SLOVENIJE
FOTO-KINO KLUB „JANEZ PUHAR“ KRANJ
FOTO-KINO SEKCIJA „ISKRA“ KRANJ

ORGANIZIRA
IV. ISKRINO RAZSTAVO FOTOGRAFIJE
v Kranju od 27. nov. do 3. dec. 1974 v avli
Skupščine občine Kranj

Tema razstavljenih fotografij je:

„NAŠ DELOVNI ČLOVEK“

Pogoji razstavljanja:

Razstave se lahko udeležite vsi fotoamaterji v ZP Iskra, z največ 10 črno-belimi fotografijami, ki še niso bile razstavljene v Kranju. Fotogra- fije, ki ne smejo biti kaširane, naj bodo formata 30 x 40 cm do 30 x 30 cm. Opremljene naj bodo z običajnimi podatki avtorja. Prireditelj si pridržuje pravico objave razstavljenih fotografij, če avtor tega izrecno ne prepove.

Fotografije oddajte vodstvu sekcije „Iskra“ ali pa jih pošljite na naslov: Foto-kinosekcija „Iskra“, Savska loka 1, 64000 Kranj, najkasneje do 10. nov. 1974. Ocenjevala jih bo posebna strokovna žirija, ki jo oskrbi Foto-kinoklub „Janez Puhar“ Kranj.

NAGRADE:

Za najboljše kolekcije (4 razstavljene fotografije):

- 1 zlata medalja
- 1 srebrna medalja
- 1 bronasta medalja

Za najboljše posamezne fotografije:

- 1 zlata medalja
- 1 srebrna medalja
- 1 bronasta medalja

V kolikor bodo na razpolago sredstva, dobi vsak avtor katalog razstavljenih fotografij.

Koledar razstave:

Zadnji dan za sprejem fotografij: 10. 11. 1974

Ocenjevanje fotografij: 16. 11. 1974

Razstava: od 27. 11. do 3. 12. 1974

Vrnitev fotografij: 16. 12. 1974

NAŠ DELOVNI ČLOVEK V SLIKI

Foto-kinosekcija „Iskra“ objavlja v današnji številki časopisa „Iskra“ razpis za razstavo fotografij „Naš delovni človek“. Ob tem bi radi dali fotoamaterjem, ki so člani Iskrinih fotoklubov in sekcij, nekaj napotkov za izdelavo fotografij.

Predvsem bi radi poudarili, da mora fotografija prikazovati našega delovnega človeka na sodoben in tehnično dovršen umetniško izražen način. Tema je vsekakor dovolj obširna, zato vodstvo sekcije upa, da bo do določenega roka prispelo na njen naslov dovolj fotografij, na katerih naj bo upodobljen:

- delavec v tovarni, na polju, v gozdu, na gradbiščih itd.;
- obrtnik;
- zdravstveni, prosvetni in kulturni delavec itd.;
- delavec na dopustu, pri športu, zabavi, v bolnici in drugod;
- delavec doma v družini.

Fotoamaterjem želimo obilo dobrih posnetkov in kvalitetnih fotografij.

V Trenti nam ni prav nič hudega

Tako se je začel naš razgovor s skupino letovalcev, ki so si za letošnje počitnice izbrali naš počitniški dom v idilični Trenti, ob vznožju ponosnih planinskih vršacev.

Toliko zanimanja za letovanje v Trenti menda še nobeno leto ni bilo kot letos. Že prva izmena (to se menda še nikoli ni zgodilo) je bila povsem zasedena, ob našem današnjem obisku v Trenti pa jih je bilo „na spisku“ skupno 21. Takšno zanimanje za Trento je tehten odgovor vsem tistim, ki so pred časom zagovarjali odprodajo našega počitniškega doma v tej prelesteri dolini Trente. To je hkrati opozorilo in nasvet Počitniški skupnosti, naj bi tudi tu skušala kaj popraviti, dograditi in izboljšati, s tem pa še bolj na široko odpreti vrata mnogim našim sodelavcem, ki bi jim prijetno letovanje v gorskem svetu bolj koristilo, kot slano in „slano“ morje.

Toliko za uvod, zdaj pa k besedi o samem letovanju v Trenti!

Kot že rečeno – sredi „garanja“ smo zalotili v tej izmeni 21 članov in članic naših kolektivov. Tudi nekaj najmlajših je bilo med njimi, odkod pa so, si prav zares nisem prizadeval izvedeti, kajti brž po prihodu v Trento je tudi mene prevzela nekakšna počitniška delavoljnost. Zapisal sem le to, kar sem izvedel kar tako, brez posebnega naprežanja.

Letos že četrtrič in to zelo uspešno skrbi za želodce in dobro počutje v domu v Trenti Vera Ažman, upokojena sodelavka tovarne Aparati iz Ljubljane. Upravnica doma je, pa kuharica, „nabavni“ in hkrati opravlja tudi vso tako in tako „birokracijo“. Do vsakogar pozorna, prijazna in kar se da ustrezljiva, je razumljivo pri nekaterih (morda opravičeno) tudi pokritizirajo. To so predvsem tisti, ki jim zaradi obilne in okusne hrane prehitro rastejo trebuščki!

Ob Veri Ažman je tu še Malči Gamberger, letos prvič v Trenti, prav tako upokojena iz Ljubljane. Prijazno postreže gostom, razen tega pomaga v kuhinji in skrbno čisti prostore. Dokaz za to imam, saj je takoj po mojem vstopu v dom, brž pobrisala odtise mojih čevljev na podu ob vhodu. Lepo od nje, vendar sem ji v opravičilo lahko zaupal le to, da se doslej še nisem naučil hoje z nogami na ramenih! No, sporazumela sva se pa le!

Le dve sta torej – Vera Ažman in Malči Gamberger, ki skrbita, da je v počitniškem domu v Trenti med našimi letovalci zadovoljstvo. Pri tem

je treba poudariti, da je kljub sorazmerno majhnemu številu letovalcev le dovolj dela in skrbi in, da si obe, čeprav zadovoljni ob pogledu na zadovoljne „pacijente“, vendarle že želita konca sezone. Od zgodnjega jutra, ko vsi še počivajo „zasluženi počitek“, hitita čez ves dan, tja v večer, ko končno tudi zanju nastopi prosti čas. Le premalo ga je in še tedaj ga prepletajo skrbi, kaj skuhati naslednji dan, ob pravzaprav dokaj skromnih možnostih, saj je nabava prehrane, zlasti mesa in zelenjave v tem predelu še vedno kaj težavna. Posebno še, ker upravnica nima dovolj časa, da bi sama „skočila“ v Bovec in tam kaj izbrala – boljše in solidnejše, kot lahko dobi v dom po naročilu prek trgovine.

Prav izbor obrokov je Veri Ažman največji problem, ki pa ga s prizadevnostjo in iznajdljivostjo z Malči Gamberger dobro rešujeta v zadovoljstvo vseh letovalcev.

Gostje so kot rečeno zadovoljni s hrano, saj je okusna, tudi za velike jedce zadostna in pestra, čeravno za to ni kaj prida pogojev. Morda bi si želeli večji izbor salate, predvsem pa sadja.

Tudi drugače pravijo gostje „nam ni v Trenti prav nič hudega“, razen seveda tega, da koledar tako preklicano hiti. V desetih dneh se komaj privadijo, pa je že spet treba na avtobus in prek Vršiča nazaj domov.

Nekaj pripomb, vendar ne prehudih, pa sem med gosti vseeno slišal. Nekateri motijo res prevelike sobe. Rajši bi bili v njih sami in Počitniška skupnost bo temu morala prisluhniti, saj kljub razumevanju le ni najbolj prijetno, če je treba sobe deliti še s kom. Sicer pa se nad ničemer ne pritožujejo. Tu je zrak čudovit, dovoli miru za izdelane živce, predvsem pa več kot bogata izbira krajših, ali daljših, tudi planinskih izletov. Pogrešajo le dnevni tisk, medtem ko redno prejemajo naš list in Dolenjski list. Tudi temu pa bi se v prihodnje dalo izogniti – saj dvomesečna naročnina na „Delo“ in „Dnevnik“ najbrž ne bi bil tako hudi izdatek.

Costje obiskane izmene v domu v Trenti so me prepričali o svojem zadovoljstvu in tako sem ob uri, ko je bilo treba na avtobus, le s težavo vzel slovo. Še težje pa mi je bilo slovo zato, ker je tačas iz kuhinje že tako vabljivo dišalo po okusnem ričetu, za katerega je menda Vera pravi mojster. Tako rad bi ga bil poskusil, vendar še ni bil do konca kuhan in zato sem pač odšel le s slinami v ustih.

J. C.

Nesreča ne počiva

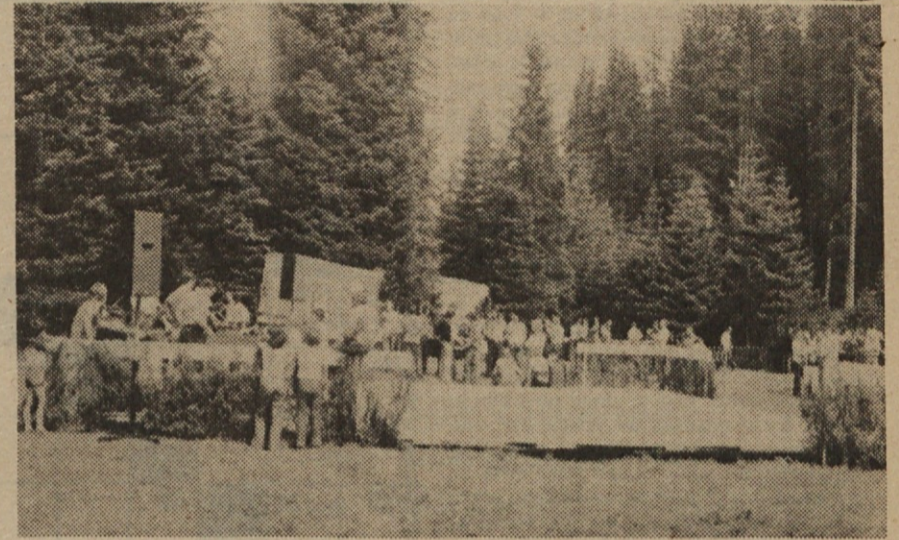
Mala rešenka, skupaj z ženo rešitelja.

Nesreča nikoli ne počiva. Tudi na Dugem otoku si je 28. julija skušala najti svojo žrtev. Mala, pičila tri leta stara Tina iz Ljubljane je z betonske ploščadi pod kampom po nesreči med igranjem omahnila v morje. Začela se je potapljati in mlado življenje bi ugasnilo, še preden je dobro vzkliko, če nesreče ne bi opazil Ivan Černe iz Prvačine, delavec iz Avtoelektrike, ki je bil dobre pol sezone letos v našem kampu „mojster roštilja“. Oblečen kot je bil, je skočil v morje, ki je malo Tino medtem zaneslo že kake štiri metre od obale. Nebogljen deklico je rešil zadnji trenutek in jo prinesel na suho, presrečnim staršem. Ivanu Černetu za rešitev male deklice gre vse priznanje, kajti le prav malo je manjkalo, da se nesrečna Tina ni utopila.

Rešitelj male deklice Tine – Ivan Černe ob roštilju, s katero je mnogim domačim in tujim gostom postregel s slastnimi dobrinami.

Spet prijeten piknik na Jelovici

Na slikah od zgoraj navzdol: pravzaprav se le redki člani kolektiva ne udeležijo piknika na Jelovici, kdor pa pride, je vsako leto zadovoljen in bogatejši za lepo preživeti dan; kmalu po začetku se je z odra oglasila le melodija orkestra, toda po „podpori“ z žara in stojnice s pijačo, vse do konca piknika oder ni bil več prazen; vneti noge (pardon: žogobrcarji!...) pod svojo zastavo preden se je vnel zagrizen boj za žogo.

Spet je bila prijetna gozdna jasa na vrhu Jelovice 10. t. m. prizorišče množičnega, zdaj že tradicionalnega piknika delovnega kolektiva tovarne elektromotorjev v Železnikih. Kot vedno, je imel pri organizaciji glavno besedo Janez Rakovec, predsednik sindikalne organizacije, medtem ko je za „umetniže“ z razna dobro (samo za lačna usta prepočasni) skrbel Jože Benedičič. Seveda na sosednjih stojnicah ni manjkalo tudi „tekočih dobrin“ in dišeče kavice, na prostornem odru pa so si prizadevali vzbuditi veselo razpoloženje bratje Arnel s svojimi veselimi vižami. Čeprav je prejšnjo noč deževalo in je bila jasa sprva mokra, so si številni udeleženci piknika znali pomagati. Nekateri, ki so se na Jelovico pripeljali s svojimi vozili, so prinesli s seboj stole in mizice, drugi pa so si brž našli deske in podobne pripomočke, da so si pred vlažno travo zaščitili svoja „ozadja“. No, sonce je kmalu opravilo svoje in ko je bila na sporedu osrednja zanimivost – tradicionalna nogometna tekma (ekipa iz remontne delavnice je pri tem zagrozila, da bo pojedla zastavo, če zmaga ne bo njihova!...) je

bilo razpoloženje že na višku. Seveda so prišli na svoj račun tudi vsi tisti, ki so se po slastnih čevapčičih razlezli po okoliških hostah, da bi pogledali za gobami, malinami in drugimi gozdni dobrotami. Skratka – tudi letošnji piknik kolektiva tovarne elektromotorjev je lepo uspel in ga ni zmotil tudi kratkotrajni dež, ki se je vsul nekako po drugi uri, saj mu je brž spet sledilo sonce.

SVET IN MI

Nekoga moraš imeti rad

Visim z glavo navzdol in opazujem gore, ki niso gore, pač pa strma obala in nebo, ki je postalo sinje morje. Tedaj stopi predme ona. Vstanem in jo gledam. Lepa je! Morda bi jo lahko primerjal z vitko brezo. Nebo postaja škrlatno in poslednji žarki zlatijo njene dolge lase.

„Greva,“ rečem, jo primem za roko in počasi odhajava v najin svet. Najin svet je gozd, v njem je drevo, za njim so najine gore in vse v tem gozdu je najino. Mračni se, nebo objema težka sivina in dan se bo kmalu odel v črno tenčico noči. Srečna sva. Koliko časa še?

V odgovor lahko pritkava zvon v daljavi, poslednji pozdrav dnevu. Poslušam bitje njenega srca in čutim, kako diha. Bitje srca in dihanje se zlijeta skupaj, postajata hitrejša, vse okrog naju se giblje, gori, žari in potem... potem je tako lepo.

Ko odhajava, je že trda noč. Le nekaj korakov je še do doma. Običajen „Zdravo, jutri ob štirih,“ poljub in vsak s svojo srečo spet odideva.

Drago Cekić

Tradicionalni izlet v ČSSR

Sindikalni odbor ZP Iskra v dneh od 31. avgusta do 3. septembra t.l. prireja TRADICIONALNI ŠTIRIDNEVNI IZLET v ČSSR, z ogledom kulturnih in drugih zanimivosti Brna, Blanskega, Prage in Budejovic. Cena izleta za osebo je din 1.050, katere je možno poravnati v treh obrokih. Prijave za izlet sprejema: Sindikalni odbor ZP Iskra, Ljubljana, Trg Prekomorskih brigad 1, telefon: 57-969, do zasedbe razpoložljivih mest v avtobusih.

Vodja izleta bo Pavle Jereb – IRI, tel.: (061) 20-341, kjer lahko dobite tudi vse informacije okrog izleta.

Pohitite s prijavi!

Skupina letovalcev v našem domu v Trenti. Upravnica Vera Ažman sedi prva na levi, zadaj pa sedi njena pomočnica Malči Gamberger.

Naš počitniški dom v Trenti.

S planinske ture na Jalovec

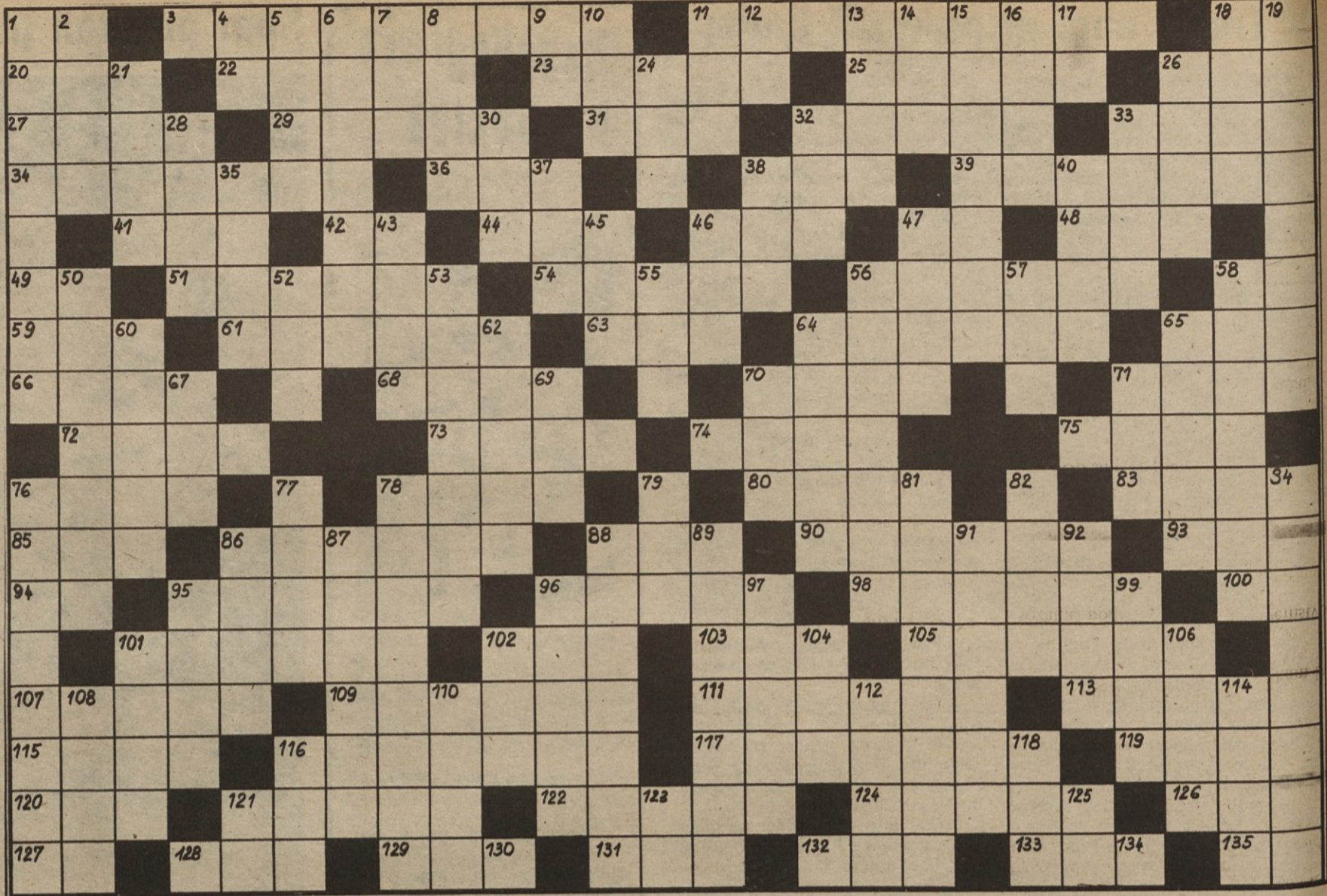
Jalovec (2643 m) je prav gotovo najbolj drzna in najlepša gora Julijskih alp. Kakor iz enega kosa izklesan stoji dostojanstveno in nekam odmaknjen od doline. Po njegovi edinstveni obliki, skladni lepoti ostrih razov, prepadnih sten in značilnega vrha ga spoznaš takoj, od koderkoli ga zagledaš. Ni po naključju vzela Planinska zveza Slovenije podobo Jalovca za svoj znak, čeprav je Triglav naša najvišja gora in naš narodni simbol.

Tako je zapisano v „Vodniku po slovenskih gorah“. To smo spoznali tudi planinci Elektromehanike, ko smo se nanj povzpeli v soboto, 10. avgusta. Bilo nas je 35, kar zgovorno pove, da je v kolektivu tudi za zahtevne ture zanimanje, še posebno če vemo, da so na ta dan planinci – člani Elektromehanike bili tudi na drugih organiziranih turah in odpravah (npr. na Ojstrici, v Centralnih francoskih Alpah, v Švici na Matterhornu in na Slovaškem na plezalnem taboru ob 50-letnici SPO). Da je v kolektivu zanimanje za gore veliko, pove tudi podatek, da precej njenih članov zahaja v gore neorganizirano oziroma v manjših skupinah. Na naši turi smo bili temu priča, z nami se je namreč peljal naš planinec Emil in se nato odpravil na Prisojnik in Razor, na samem temenu Jalovca pa smo prav tako srečali manjšo skupino naših članov kolektiva iz vzdrževanja, ko so se vračali iz vrha. In kdo naj ve, koliko je še bilo takih posameznikov in skupinic?

Zato pogledajmo raje, kako je potekala naša tura. V petek po zaključnem delovnem tednu smo se zbrali pred kinom Center ter se odpeljali do Vršiča, kjer smo imeli rezervirano prenočišče. Tam smo se dogovorili, da bomo drugo jutro odšli na pot že ob 4. uri. Budilke sicer nismo imeli, zato smo bujenje zaupali planinki Mariji, ki je točno ob 3,30 uri trkala na naša vrata. Oh, kako bi se še prileglo...! Toda slaba stran vsakega izleta je rano vstajanje in zato ni prav nihče okleval. Za lep izlet je potrebno tudi lepo vreme, česar pa prvi pogled skozi okno spalnice ni obetjal, saj ni bilo videti niti ene same zvezdice. Nebo je bilo oblačno. Kljub temu smo na hitro pospravili zajtrk, ki so nam ga na našo posebno željo pripravili v domu, ter se odpravili na zahtevno pot. Prvi koraki, pod ostentem Mojstrovke, so bili nesigurni, ker se je šele kasneje začelo svitati. S prvim svitom se je nebo začelo razgrinjati in vse je kazalo, da bo lep dan. To nam je dalo poguma in smo do zavetišča pod Špičkom dospeli v sončnem vremenu in rekordnem času. Franci nas je že čakal s toplim čajem, sonce pa je neusmiljeno preganjalo oblake iz doline. Pogledi nanjo so bili čisti in čudoviti, prav takšni tudi na vršiču. Le na posameznih so se uporno zadrževale megle. Med njimi je bil tudi oče Triglav, na katerega je prav izpod Špička ob sončnem vzhodu prekrasen pogled in tudi naš cilj je bil obdan s temno sivo kapo. Oskrbnik Franc nam je potrdil, da to ne obeta nič dobrega in da bo še lilo in treskalo, ter nam vzpon na vrh odsvetoval, ker se je med tem nebo ponovno pooblačilo. In kaj zdaj? Opustiti cilj, ko nas do njega ločita le še slabi 2 uri hoje, toliko pričakovanja ter hrepenenja? Z reševalci smo se posvetovali in odločili, da se razdelimo v dve skupini. Prva (24 temeljiteje pripravljenih) bo krenila k svojemu cilju in se bo glede na razmere odločila, da zavzame vrh ali pa se spusti v Tamar. Druga bo krenila v Trento oziroma na Vršič. Tako smo tudi storili. Pregovor, da prva lastovka še ne prinese pomladi, se je izkazal tudi tu, saj prve kaplje niso prinesle ne dežja in ne nevihte. Vrh smo osvajali postopoma in s tesnobo v srcih. Videli nismo nikamor – niti globokih prepado, ki so zevali pod nami. Vendar pa je veter pripihal tudi pogum ter omogočil kratke – kristalno čiste poglede na sosednje ostenje Mangrta in v dolino Koritnice. Navdušenje na vrhu je bilo toliko večje, ker smo krst pravecev opravljali ob prodiranju sončnih žarkov. Sonce je nato skoraj vse skozi spremljalo naš povratek do Tamarja. Vendar povratek ni bil preprost. Najkrajši spust skozi Ozebnik smo, zaradi velike skupine in neprinerne opreme, opustili. Da je pot skozenj „sehr schlecht“ so nam potrdili tudi trije avstrijski planinci, ki so prav tedaj prilježli sem gor in so imeli vsak svoj cepin ter dereze. Mi vsi skupaj pa le nekaj cepinov in kakih 80 m vrvi, toda brez derez. Pogled tja dol je bil neprijeten. Strmina, sneg pomešan s kamenjem, gosta megla (ki je dajala videz kot da se kadlji „iz centralnega pekla“), za nameček pa še kamenje, ki je frčalo z vrha. Zato smo šli po daljši in precej izpostavljeni poti čez Jalovško skrbino ter se nato spustili na snežišče pod Ozebnikom in dalje v Tamar. V Tamarju so se nam pridružili še trije naši iz druge skupine, ki so prišli preko Vršiča in čez Sleme. Ker je bilo časa še na pretek, smo odšli v Planico in si ogledali mogočne skalalnice za smučarske skoke in polete. Tu smo v gozdčku tik ob cesti stražarili, da nas ne bi avtobus šel iskat v Tamar kot je bilo dogovorjeno. Ker je pričelo deževati, smo poiskali zavetišče pod krošnjami dreves, žejo pa smo gasili v bližnjem hotelu. Tako smo pričakali svoj avtobus. V Kranjski gori so vstopili še preostali planinci iz druge skupine. Nato smo se vsi skupaj, prijetno utrujeni, odpeljali v Kranj.

Da je bil izlet prijeten in srečno izpeljan, ni dvomiti. Zasluge za to gredo načrtni pripravi na turo, varovalcema Branetu in Stanetu, preudarnosti in pazljivosti posameznikov in seveda ugodnemu vremenu.

L. P.

KRIŽANKA ZA RAZVEDRILLO

VODORAVNO: 1. začetnici imena in priimka prvega gotskega stenskega slikarja na Slovenskem (iz Radgone), 3. žgana pijača, ki ima ime po zelo razširjeni rastlini, 11. novatorstvo, izumiteljstvo, 18. upanje, 20. nemški slikar, 22. mesto v Turčiji, 23. dvoboj enakovrednih ekip, 25. živel po italijansko, del posode, 27. dvorana, velik delovni prostor, 29. merska količina, 31. angleški brinovec, 32. planota v Hercegovini, 33. rdeči planet, 34. glinasta piščal, 36. organ vida, 38. plod, sadež, 39. visoki častnik, 41. stena, del hiše, 42. delavski svet, 44. ljubkovalno moško ime, 46. ženski pevski glas, 47. vzklík, 48. figura v četvorki, 49. predlog, 51. žensko ime, 54. pristanišče v Jordaniji, 56. nesejan pesek, 58. osebni dohodek, 59. duša umrlih pri st. Slovenih, 61. žensko ime, 63. doba, vek, 64. tovarnjak, 65. ta in ona, 66. grški junak pred Trojo, 68. domača oblika moškega imena, 70. velika veža, 71. svod, 72. državna blagajna, 73. rana z iglo, 74. ni nedoločen, 75. finomehanik, 76. očanec, 78. tuja beseda za nagrado, cena, 80. melasa, 83. mesto v Dalmaciji, 85. okraj. moško ime, 86. rajon, področje, 88. perzijski kralji, 90. eden izmed novejših izdelkov naše tovarne v Otočah, 93. pripadnik starega slovanskega plemena, 94. kratica za srednji, 95. odtečen, ožet, 96. karta pri taroku, 98. mesto v Sr. Turčiji,

100. Alpe – Adria, 101. kdor za posojilo terja pretirano visoke obresti, 102. del gobe, 103. čebelji „izdelek“, 105. vrsta amino kisline v nekaterih beljakovinah, 107. mehanični človek, samodej, 109. kraj pri Planici, 111. stroj za tiskanje stalnih naslovov, n.pr. na časopise, 113. znan film z Divjega zahoda, 115. najstarejši prebivalec Iberijskega polotoka, 116. odpadnik, izrodek, 117. zobar, zobotehnik, 119. grški bog vojne, 120. kraj nad Ajdovščino, 121. dvočlenik v matematiki, 122. znamenito kraško vino, 124. mesto v Zambiji, 126. nemški filozof (Georg), 127. znak za aluminij, 128. otok v Jadranskem morju, 129. tvorba na vodi, 131. zgođen, 132. amer. letalska družba Pan American Airways, 133. bodica na rastlini, 135. dva različna samoglasnika.

NAVPICNO: 1. Gora v Hercegovini (smučarski center BiH), 2. riževo žganje, 4. kem. znak za radij, 5. glavno mesto Jemena, 6. redka kovina (za plemenita jekla), 7. češka pritrdilnica, 8. ime našega politika Dugonjića, 9. diplomatska kratica, 10. kratica za znano nem. električno firmo, 11. del imena saudskega kralja, 12. znak za nikelj, 13. kraj nad Vrhniko, 14. rimski pozdrav, 15. kitajska pokrajina, 16. oblika vode pozimi (na drevju), 17. domača pritrdilnica, 18. uprava združenih narodov za pomoč in obnovo, 19. sladica, nekaj kar

posladi, 21. nevaren pojav v gorah, 24. zver iz rodu mačke, 26. moško ime, 28. duhovnik v Aleksandriji, 30. izraelsko pristanišče, 32. šahovski izraz, 33. mesto v Loreni v Franciji, 35. malik, vzor, 37. pesem hvalnica, 38. strast, poželenje, 40. zlahtni plin Ne, 43. krovna gradnja na ladjskem premcu, 45. vzdevek Eisenhowerja, 46. del imena nekdanjega izrael. zun. ministra, 47. tuje žensko ime, 50. mesto v Timoški krajini v Srbiji, 52. eden izmed čutov, 53. vitamin B 1, 55. naplačilo, 56. italij. naravoslovec, odkritelj galvanske elektrike, 57. sila, energija, 58. trdna snov, ki se izloča iz raztopine, 60. orjaški kušar, 62. vrsta slezenovca, dišava, 64. reka v Kongu, 65. obrežje, 67. ribiška priprava, 69. angleški pomorščak, 70. umetnost v latinščini, 71. podzemlje v grški mitologiji, 79. vrh v Kamniških planinah, 77. vrsta rumene barve, 78. znani ruski marksist (Georgij V.), 79. vrsta sovjetskih lovskih letal, 81. silovitost, velika gibčnost, 82. gora v Sloveniji, 84. starešina, mentor, 86. kis, 87. gnusen, grd, 88. cevka za izpraznitev sečnika, 89. orientalsko moško ime, 91. stranski produkt pri izdelavi sladkorja, 92. del umet. imena prve slov. filmske igralka, 95. njiva na strmem bregu, 96. žig, 97. del meseca, 99. utežna enota, 101. okroglost, 102. turški plemič, 104., in strn, 106. mesto na japon. otoku Honšu, 108. grški bakreni novčič, utež, 110. nasprotje svetlobe, 112. vulkan na Siciliji, 114. pomembno živilo, 116. Zagrebška tovarna gumijevih izdelkov, 118. kratica za nevarno razstrelivo, 121. kem. znak za bizmut, 123. egiptčansko božanstvo, 125. ploskovna mera.

REŠIT EV KRIŽANKE 29

Vodoravno: KS – PROTETIKA – ANAMARIJA – SO – ELA – OPERA – ODEJA – OLIVA – JAP – ROTO – ILONA – AVA – UKANA – NOGE – AGONIJA – AST – APA – ONSAGER – MAK – VE – IOS – DOU – AL – KRI – IS – NAPISI – KOLON – AROMAT – OT – KIS – RAVENA – SIN – KNIGHT – SME – ALOA – RSNZ – KRTA – KLOR – IDOL – ETER – KRPA – OBER – ACER – KROV – KARP – ODIA – VIC – ABADAN – PES – NERODA – IKS – TJ – APARAT – COLON – SENOVO – A(nton) – I(ngolič) – OVIDIJ – SEC – DOM – PAROLA – TARAS – OKLEPI – OREGON – NESIT – ERAR – ISOELIT – BELIZAR – GINA – HAN – ŠTOLA – NEMEC – BESEN – RSK – NS – UTA – IDE – KAN – TON – NOS – AS – ONIKS – ETE – RAN – VATEL – KLAPA – HRANA – FAKIR – NAMET.

Navpično: KERAMIKA – SLOG – RO – OPIJ – FEL AVIV – ERO – TANA – KO – ADA – AJA – NA – MOKA – ALA – RINOLOG – IVAN – JA – SAGE – OPERATER – ATOM – EVA – JOGI – ONAN – ASI – UPU – NART – IKAR – TOK – AON – SKAT – ESER – SOS – DOM – ARIA – SILICIJ – PAL – INSERAT – LIV – ANTARES – MHL – OMORIKA – SODEC – ANTON – KRPA – SLEDI – AOR – ZEV – KRK – KDO – AVTO – TEHNA – OBAD – KDAJKOLI –

DEL – PREPOZEN – VDOR – ASINTAKSA – APIS – ARIOSO – POČITEK – SODOBEN – ONANAS – AVION – AVAR – CEPIN – NOREC – OLEG – ORAN – SEL – MEL – ASIR – ARAS – LEADER – GIBONI – INSA – ITAKA – RENAN – ŠTIP – MAH – NOTA – UNA – ETE – TAK – SEM – OL – EN – RA – LE.

ZAHVALA

Ob težki in prerani izgubi mojega moža
JOŽETA MRAKA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem na relejih obrata TEA v kranjski tovarni za izraženo sožalje, podarjeni venec, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zena Ivanka
s hčerko Heleno

ZAHVALA

Ob smrti mojega skrbnega očeta
JOŽETA BEGUŠA
se najtopleje zahvaljujem vsem sodelavcem iz obrata ERO za podarjeni venec, izraženo sožalje ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Hčerka Ivanka Fende
z družino

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža
MARTINA RIFLJA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz tovarne „Iskra–Aparati“, Savska c. 3, Ljubljana, za izraženo sožalje, podarjeni venec in spremstvo na njegovi zadnji poti

Marija Rifelj

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame
MARIJE DOLENC

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem nabave v tovarni Elektromehanika Kranj za izrečeno sožalje, podarjeni venec in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Adolf Dolenc

ISKRA – glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente, Kranj – Urejuje uredniški odbor – Glavni urednik: Igor Slavec, odgovorni urednik: Janez Silc – Izhaja tedensko – Rokopisov ne vračamo – Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska loka 4, telefon 22-221, int. 2333 – Tisk: Združeno podjetje LJUDSKA PRAVICA – LJUBLJANSKI DNEVNIK, Ljubljana

V želji, da spodbujamo mladino za izobraževanje v skladu s potrebami združenega dela, ob spoznanju o pomembnosti štipendijske politike in štipendiranja pri uresničevanju družbeno dogovorjene in v samoupravnih sporazumih združenega dela opredeljene kadrovske politike njenega načrtovanja, usklajevanja in povezovanja v sistemu vzgoje in izobraževanja, v težnji, da bi na osnovah socialistične solidarnosti zagotavljali mladini v največji možni meri izenačene materialne možnosti za šolanje kot enega bistvenih predpogojev za preprečevanje socialnih razlik in ob upoštevanju temeljnih načel in kriterijev, ki jih uveljavljajo samoupravne interesne skupnosti, skupščine občin, družbenopolitične organizacije in gospodarska zbornica SR Slovenije v družbenem dogovoru o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v SR Sloveniji sprejemamo delavci in drugi delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela v SR Sloveniji

SAMOUPRAVNI SPORAZUM o štipendiranju učencev in študentov

I. Temeljne določbe

1.

S tem samoupravnim sporazumom določamo kriterije za štipendiranje učencev srednjih šol in študentov visokošolskih zavodov.

Štipendiranje obravnavamo kot sestavni del razvojnih načrtov združenega dela in s tem zagotavljamo učinkovitost sredstev vloženi v ta namen.

Za štipendiranje na območju SR Slovenije sprejemamo enotne kriterije, ki naj prispevajo k zmanjševanju odliva kadrov iz manj razvitih območij in usmerjanju kadrov ter obenem zagotavljajo enakopravne možnosti kadrovanja organizacijam združenega dela glede na njihove potrebe in v skladu z družbenimi plani razvoja.

2.

Pri sporazumevanju upoštevamo naloge na področju kadrovske politike in stališča organov družbenopolitičnih organizacij in skupnosti o izenačevanju materialnih možnosti za šolanje otrok.

3.

Pri štipendiranju bomo sodelovali s službami poklicnega usmerjanja in vzgojnoizobraževalnimi zavodi, v delo organov, ki odločajo o štipendiranju, pa bomo vključevali predstavnike učencev in študentov.

4.

Pri štipendiranju bomo dosledno upoštevali prednost učencev in študen-

tov, ki so v slabšem materialnem položaju in imajo boljši učni uspeh ter otrok iz delavskih in kmečkih družin.

5.

Pristopamo k Titovemu skladu za štipendiranje mladih delavcev, in otrok delavcev in sprejemamo določila družbenega dogovora o ustanovitvi Titovega sklada, njegov statut in kriterije za štipendiranje iz tega sklada kot sestavni del tega sporazuma.

II. Kriteriji za štipendiranje

6.

Pri štipendiranju upoštevamo, da del mladine po končani osnovni šoli kljub ugotovljenim sposobnostim zaradi slabših materialnih (socialnih) razmer ne more nadaljevati šolanja, da pa za vse te mlade še nimamo neposrednega kadrovskega interesa.

Obenem upoštevamo, da v skladu s plani razvoja štipendiramo učence in študente za konkretno delo v posameznih organizacijah združenega dela in se zato sporazumemo tudi o enotnih kriterijih tega štipendiranja.

Zato obravnavamo štipendije kot:

- sestavni del vlaganj v družbeno reprodukcijo,
- instrument kadrovske politike združenega dela,
- nagrado in spodbudo za uspešno delo učencev in študentov, ki se povezujejo z organizacijami združenega dela,
- pomembno obliko izenačevanja materialnih možnosti za šolanje.

ŠTIPENDIJE IZ ZDRUŽENIH SREDSTEV

7.

Za uresničitev namena iz prvega odstavka prejšnjega člena se sporazumemo, da bomo od 1. julija 1974 združevali iz sklada skupne porabe sredstva v višini

0,5 % od bruto osebnih dohodkov na posebnih računih na ravni občin, v katerih imajo naše temeljne organizacije združenega dela svoj sedež.

Obenem sprejemamo obveznost, da bomo del združenih sredstev solidarnostno namenili kot prispevek k združenim sredstvom delavcev in drugih delovnih ljudi v občinah, ki v njih kljub izpolnjeni obveznosti iz prejšnjega odstavka vseh učencev in študentov, ki izpolnjujejo pogoje za štipendiranje iz združenih sredstev, ne bodo mogli štipendirati. Skrb za izvršitev te obveznosti poverjamo skupnim komisijam.

8.

Pri določanju višine štipendije iz združenih sredstev bomo kot osnovo upoštevali mesečne življenjske stroške učencev in študentov v času šolanja. Pri tem bomo upoštevali, da k stroškom šolanja prispevajo tudi starši. Zato bomo kot delež staršev upoštevali polovičen dohodek za člana družine in otroški dodatek za kandidata za štipendijo, razliko do življenjskih stroškov pa bomo zagotovili s štipendijo iz združenih sredstev.

9.

Da zagotovimo čimbolj objektivno odločanje pri štipendiranju iz združenih sredstev in v želji, da zagotovimo največjo možno učinkovitost teh sredstev, bomo upoštevali tudi mnenja vzgojno-izobraževalnih zavodov, krajevnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in drugih organizacij, pri obravnavi prijav kandidatov iz družin samohranilk in prijav poročenih študentov pa bomo zahtevali tudi mnenje organov socialnega skrbstva.

Pri presoji dohodkov oz. materialnega položaja prijavljenih kandidatov bomo upoštevali vse dohodke družine v preteklem letu.

10.

Življenjske stroške bomo ugotavljali vsako leto na novo. Pri tem bomo

upoštevali ugotovitve pristojnih organov in institucij. Pri določanju višine teh stroškov pa bomo upoštevali stroške:

- stanovanja in prehrane,
- obleke in obutve,
- šolskih potrebščin,
- kulture in rekreacije,
- prevoza. Štipendije iz združenih sredstev bomo usklajevali z višino življenjskih stroškov vsako leto na novo.

11.

Iz združenih sredstev bomo štipendirali le učence in študente, ki delež njihovih staršev ne presega življenjskih stroškov iz prejšnjega člena.

Iz združenih sredstev bomo štipendirali učence in študente toliko časa, dokler se ne bodo ti štipendisti vključili v štipendijsko razmerje in prevzeli obveznosti začeti delati po končanem šolanju v združenem delu štipenditorja. Dotlej bomo vse štipendiste iz združenih sredstev vezali pogodbeno na vključitev v združeno delo na območju občine njihovega stalnega bivališča.

Zato, da bi omogočali izenačene materialne možnosti za šolanje mladini tudi potem, ko se povezuje z združenim delom v smislu prejšnjega odstavka, bomo zagotovili učencem in študentom, da bodo lahko uveljavljali v občini stalnega bivališča pravico do razlike iz združenih sredstev med najnižjima štipendijama iz 13. člena tega sporazuma (350 oz. 450 točk) in izračunano višino štipendije, ki bi jim pripadala iz združenih sredstev po kriterijih tega sporazuma.

12.

Zato, da bodo združena sredstva res namenjena tistim, ki bi se brez štipendije ne mogli šolati, bomo štipendijo iz združenih sredstev odvzeli ali odklonili učencem in študentom, ki se na razpise štipendij v strokah, za katere se izobražujejo, ne bodo prijavi ali bodo tako štipendijo odklonili.

13.

Sporazumemo se, da z združenimi sredstvi v občinah gospodarijo skupne

komisije, ki jih bomo oblikovali na enak način, kot zbere združenega dela skupščin družbenopolitičnih skupnosti.

Naloge, dolžnosti, pristojnosti in pravice skupnih komisij urejamo s pravili, ki so sestavni del tega sporazuma.

Štipendije organizacij združenega dela in iz skladov pri samoupravnih interesnih skupnostih

14.

V skladu s kadrovskimi potrebami, ki smo jih opredelili v razvojnih načrtih, in v skladu s planom izobraževanja in štipendiranja kadrov bomo štipendirali učence in študente, tako da bodo za dosežene uspehe v šoli nagrajevani in za hiter in učinkovit študij posebej nagrajeni. V ta namen sprejemamo enotno lestvico točkovnih vrednosti teh štipendij, ki je takale:

– za učence srednjih šol z zadostnim uspehom	350 točk
– z dobrim uspehom	400 točk
– s prav dobrim uspehom	450 točk
– z odličnim uspehom	500 točk
za študente visokošolskih zavodov s povprečno oceno	
6,0–6,5 oz. 2,0–2,4	450 točk
6,6–7,2 oz. 2,5–2,9	500 točk
7,3–7,9 oz. 3,0–3,4	570 točk
8,0–8,6 oz. 3,5–3,9	650 točk
8,7–9,3 oz. 4,0–4,4	750 točk
9,4–10 oz. 4,5–5	850 točk

Štipenditorji v manj razvitih občinah lahko povečajo štipendije iz prejšnjega odstavka do 200 točk.

Študentom, ki opravijo vse obveznosti iz prejšnjega šolskega leta do decembra naslednjega šolskega leta, se štipendija poviša za 100 točk, če opravijo te obveznosti do septembra istega šolskega leta, pa za 250 točk. Upoštevali bomo študijski uspeh vseh let študija.

Vrednost točke iz prvega odstavka tega člena bomo določali vsako leto na novo z upoštevanjem gibanja osebnih dohodkov v SR Sloveniji in tako usklajali družbenoekonomski položaj mladine v šolah s položajem delavcev in drugih delovnih ljudi.

Delavci na področju družbenih dejavnosti bomo štipendirali kadre za te dejavnosti po prejšnjem odstavku s tem, da bomo ta sredstva združevali v skladih pri samoupravnih interesnih skupnostih.

Če posameznih učencev in študentov, ki so se odločili za šolanje v poklicih na področju družbenih dejavnosti ne bomo mogli vključiti v štipendiranje za konkretne potrebe organizacij združenega dela v teh dejavnostih, jih bomo iz skladov pri samoupravnih interesnih skupnostih štipendirali za območja občin, kot to velja za štipendiranje iz združenih sredstev po kriterijih tega sporazuma.

16.

Zavezujemo se, da razen štipendij po kriterijih tega sporazuma ne bomo urejali drugih oblik materialne pomoči ali nagrajevanja učencev in študentov v času šolanja.

Razpisi in štipendijska razmerja

17.

Štipendiranje bomo objavljali z javnimi razpisi in navedli vse pogoje, ki so pomembni za štipendijsko razmerje in kasnejše delo štipendistov ter tako omogočali, da se bodo učenci in študenti prosto odločali pri izbiri poklica in dela.

Za prijavo na razpise bomo zahtevali obrazec DZS - 1,65 „Prošnja za štipendijo“, kandidati pa bodo morali priložiti tudi vsa dokazila o materialnem položaju in učnem uspehu.

18.

Štipendirali bomo za čas šolanja ali študija na posameznih vzgojno-izobraževalnih zavodih v skladu z določili zakonov o trajanju šolanja ali študija in statuti vzgojno-izobraževalnih zavodov.

Štipendijska razmerja bomo urejali s pogodbami.

V pogodbah o štipendiranju bomo uredili zlasti naslednje medsebojne obveznosti in pravice:

- obveznosti štipendista do šolanja ali študija,
- obveznosti štipendista do štipenditorja (delovna praksa, naloge s področja bodočega dela štipendista),
- določila o višini štipendije in čas, ko mora štipendist šolanje končati in začeti delati v združenem delu štipenditorja,
- obveznost povrnitve štipendije, če štipendist ne izpolni pogodbenih obveznosti, razen v primerih, ko je vzrok neizpolnitve daljša bolezen ali trajna nezmožnost za šolanje in delo,
- druga določila, ki naj prispevajo k hitremu in kvalitetnemu šolanju oz. izhajajo iz tega sporazuma in splošnih aktov, s katerimi urejamo štipendiranje.

Vzorec pogodb o štipendiranju je priloga k temu sporazumu.

Sporazumemo se, da so štipendisti prosti pogodbenih obveznosti, če jim v 30 dneh po njegovem pismenem obvestilu, da je šolanje v skladu s pogodbo o štipendiranju končal, ne bomo določili roka za začetek dela - pripravnitva. Ta rok ne sme biti daljši od 15 dni.

20.

V pogodbah o štipendiranju iz združenih sredstev bomo uredili smiselno enake medsebojne obveznosti in pravice, kot v pogodbah iz prejšnjega člena.

Štipendisti iz združenih sredstev v posamezni občini s pogodbo prevzamejo obveznost, da se bodo po končanem šolanju vključili v združeno delo na območju iste občine, vendar bo ta obveznost prenehala, ko se bodo ti štipendisti povezali v skladu z določili 11. člena tega sporazuma.

21.

Za štipendiranje iz skladov pri samoupravnih interesnih skupnostih bomo

uporabljali smiselno enaka določila, kot v 17. in 18. členu tega sporazuma.

Javnost in evidenca podatkov

22.

Zavezujemo se, da bomo posredovali kadrovskim službam občin, kjer ima naša temeljna organizacija združenega dela svoj sedež, naslednje podatke:

- splošne akte, s katerimi urejamo štipendiranje,
- razpise štipendij,
- pregled razpoložljivih štipendij za posamezno šolsko leto, ki naj bo objavljen vsako leto najkasneje do 30. aprila.
- rezultate razpisov in pregled neizpoljenih potreb,
- druge podatke, ki se nanašajo na štipendiranje in so v skupnem interesu (zlasti podatke za statistična raziskovanja).

Vsi podatki v zvezi s štipendiranjem so javni in vselej na razpolago organom delavskega nadzora in organom upravljanja.

Sankcije

23.

Zavezujemo se, da drug drugemu ne bomo prevzemali štipendistov, razen če se bomo dogovorili za sporazumen prenos. Spoštovali bomo svobodno odločanje mladih pri povezovanju s štipenditorji in pri odločanju za delo.

24.

Če bi kdorkoli od udeležencev sporazumevanja ali podpisnic tega sporazuma kršil njegova določila, bomo uveljavljali posebno moralno in materialno odgovornost.

V ta namen bodo v vsaki občini delovala stalna razsodišča, ki so pristojna glede na sedež kršilca sporazuma.

Razsodišča bodo za kršitve tega sporazuma izrekla javni opomin in druge sankcije iz družbenih dogovorov o kadrovske politiki. Za hujše kršitve samoupravnega sporazuma bodo razsodišča izrekla tudi materialne sankcije, tako da bo podpisnica, ki je sporazum kršila, morala prispevati iz sredstev skupne porabe v združena sredstva v občini do 50.000 dinarjev, odgovorna oseba pa iz svojega osebnega dohodka do 5.000 dinarjev.

Pobudo za ugotavljanje kršitve sporazuma ima vsak udeleženec sporazuma in podpisniki družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v SR Sloveniji.

Odločitve razsodišč bomo sprejeli kot dokončne in jih bomo izvršili v rokih, ki jih bodo določila razsodišča.

Delo rashodišča bomo uredili s pravili, ki jih bomo sprejeli na prvi seji skupne komisije podpisnic tega sporazuma na ravni republike.

III. Prehodne in končne določbe

25.

Vrednost točke iz 11. člena tega sporazuma znaša v tem letu 1 dinar.

Mesečni življenjski stroški učencev in studentov znašajo 900 oz. 1.200 dinarjev in so za 200 dinarjev nižji za tiste, ki se vozijo na relacijah do 20 kilometrov oz. 300 dinarjev nižji za tiste, ki se šolajo v kraju stalnega bivališča.

26.

Za občane, ki z osebnim delom in lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko in negospodarsko dejavnost in pristopijo k temu sporazumu, se smiselno uporabljajo določila tega sporazuma, ki urejajo štipendiranje organizacij združenega dela.

Štipenditorji iz prejšnjega odstavka, ki se jim ugotavlja dohodek, iz teh dejavnosti, združujejo sredstva v smislu 7. člena tega sporazuma.

27.

Študenti, ki imajo stalno bivališče v drugih republikah, kjer ta sporazum ne velja, uveljavljajo pravice iz tretjega odstavka 11. člena tega sporazuma v občini sedeža študentitorja.

28.

Določila tega sporazuma ne veljajo za učence srednjih šol s periodičnim poukom.

29.

Sporazumemo se, da vodijo evidenco podpisnic tega sporazuma skupščine občin, v katerih imajo naše temeljne organizacije združenega dela svoj sedež, in jih obenem pooblaščamo za čas do prve seje skupne komisije podpisnic tega sporazuma v občini.

30.

Izvajanje tega sporazuma spremljajo skupne komisije.

Za tolmačenje tega sporazuma je pristojna skupna komisija na ravni republike.

31.

Svoje samoupravne akte, s katerimi urejamo študentiranje, bomo uskladili s

tem sporazumom v 30 dneh po njegovem sprejemu.

32.

Ta sporazum se lahko spremeni po postopku, ki velja za njegov sprejem.

Pobudo za spremembo sporazuma da vsaka skupna komisija podpisnic v občini ali podpisniki družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju študentijske politike v SR Sloveniji.

33.

Pooblaščeni organi, ki bodo v našem imenu sklenili ta sporazum, bodo to storili s pismeno izjavo.

34.

Ta sporazum je v občini sklenjen, ko podajo izjavo iz prejšnjega člena pooblaščeni organi dveh tretjin delavcev in drugih delovnih ljudi v občini. Delavci in drugi delovni ljudje, ki bodo k sporazumu pristopili po njegovi sklenitvi, sprejmejo obveznosti in pravice iz tega sporazuma z dnem sklenitve.

Dan, ko je sporazum sklenjen, objavi občinski odbor za spremljanje izvajanja družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju študentijske politike v SR Sloveniji.

Na podlagi Samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov v SRS in s ciljem

- zagotovitve potrebnih strokovnih kadrov za TOZD in DO v ZP Iskra
- smotrnega organiziranja izvajanja štipendiranja v ZP Iskra
- samoupravne in enotne ureditve izvajanja štipendiranja
- povezovanja in sodelovanja TOZD in DO med seboj in z vzgojno- izobraževalnimi ustanovami

sklenejo:

- 1) ISKRA – Industrija za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko, Kranj**
z naslednjimi temeljnimi organizacijami združenega dela:
Tovarna električnih ročnih orodij, Kranj
Tovarna Vega, Ljubljana
Tovarna števecv, Kranj
Tovarna avtomatskih telefonskih central, Labore
Tovarna mehanizmov, Lipnica
Tovarna telefonskih elementov in aparatov, Kranj
Tovarna stikal, Kranj
Enote družbenega standarda, Kranj
Koordinacijska področja, Kranj
- 2) ISKRA – Industrija elementov in zabavne elektronike, Ljubljana**
z naslednjimi temeljnimi organizacijami združenega dela:
Tovarna avtomatike, Ljubljana
Tovarna feritov, Ljubljana
Tovarna keramičnih kondenzatorjev, Žužemberk
Tovarna keramike, Ljubljana
Tovarna magnetov, Ljubljana
Tovarna orodij, Ljubljana
Tovarna uporov, Šentjernej na Dol.
Tovarna žarnic, Ljubljana
Tovarna elektrolitov, Ljubljana
- 3) ISKRA – Industrija EMO, emajlirnica, metalna industrija, orodjarna, Celje**
z naslednjimi temeljnimi organizacijami združenega dela:
Tovarna posode, Celje
Tovarna frit, Celje
Tovarna radiatorjev, Celje
Tovarna kotlov, Celje
Tovarna orodjarna, Celje
Tovarna odpreskov in avtokoles, Celje
Elektronski računski center, Celje
Tvornica kupačih kada, Kruševac
Tovarna TOBI, Bistrica
Tovarna kontejnerjev, Celje
- 4) ISKRA – Tovarna antenskih naprav, Vrhnika**
- 5) ISKRA – Tovarna električnih aparatov, Ljubljana**
- 6) ISKRA – Industrija avtoelektričnih izdelkov, Nova Gorica, Šempeter pri Novi Gorici**

z naslednjimi temeljnimi organizacijami združenega dela:
Tovarna velikih zaganjalnikov, Nova Gorica
Tovarna generatorjev in elektronike, Nova Gorica
Tovarna delovnih sredstev, Nova Gorica
Trenta Bovec, Bovec

- 7) ISKRA – Tovarna baterij ZMAJ, Ljubljana
- 8) ISKRA – Tovarna elektromotorjev in gospodinjskih aparatov, Železniki
z naslednjima temeljnima organizacijama združenega dela:
Proizvodni oddelki, Železniki
Montažni oddelki, Idrija
- 9) ISKRA – Tovarna elektronskih instrumentov, Horjul
- 10) ISKRA – Tovarna gospodinjskih aparatov, Škofja Loka
- 11) ISKRA – Tovarna industrijske opreme, Lesce
- 12) ISKRA – Tovarna električnih merilnih instrumentov, Otoče
- 13) ISKRA – Tovarna kondenzatorjev, Semič
- 14) ISKRA – Tovarna elektronskih naprav, Ljubljana
- 15) ISKRA – Tovarna orodij, Ljubljana
- 16) ISKRA – Tovarna polprevodnikov, Trbovlje
- 17) ISKRA – Tovarna radijskih sprejemnikov, Sežana
- 18) ISKRA – Tovarna napajalnih naprav in elektrospojnih vezij, Novo mesto
z naslednjima temeljnima organizacijama združenega dela:
Tovarna napajalnih naprav, Novo mesto
Tovarna elektrospojnih vezij, Novo mesto
- 19) ISKRA Commerce, Ljubljana
z naslednjimi temeljnimi organizacijami združenega dela:
Domači trg, Ljubljana
Zunanja trgovina, Ljubljana
Branžna prodaja, Ljubljana
Telekomunikacije, Ljubljana
Skupne službe, Ljubljana
- 20) ISKRA – Raziskovalni inštitut, Ljubljana
z naslednjima temeljnima organizacijama združenega dela:
Inštitut za tehnične raziskave, Ljubljana
Biro za industrijski inženiring, Ljubljana
- 21) ISKRA – Center za avtomatsko obdelavo podatkov, Ljubljana
- 22) ISKRA – Združeno podjetje – Skupne službe

(v nadaljevanju „podpisnice“)

naslednji:

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

o izvajanju štipendiranja v Združenem podjetju Iskra

I. Temeljne določbe

Člen 1

Podpisnice izvajajo politiko štipendiranja z vsemi pravicami in obveznostmi kot jih določa uvodoma navedeni Samoupravni sporazum o štipendiranju učencev in študentov, katerega so sprejele in je v skladu z določili tega Samoupravnega sporazuma o izvajanju štipendiranja v ZP Iskra.

II. ORGANI

Člen 2

V ta namen formirajo Odbor za štipendije, v katerega delegira vsaka podpisnica po enega delegata in njegovega namestnika, ki ga nadomešča v primeru odsotnosti ali zadržanosti; oba za mandatno dobo dveh let.

Odbor izvoli na svoji 1. seji izmed delegatov predsednika odbora in njegovega namestnika za mandatno dobo dveh let.

Člen 3

V odboru iz prejšnjega člena enakopravno sodelujejo kot predstavniki tudi:

- trije predstavniki, katere imenuje Izvršni odbor Kluba štipendistov Iskra
- predstavnik zveze sindikatov ZP
- predstavnik Zveze mladine ZP.

Njihov mandat traja dve leti, z omejitvijo, da ne morejo biti izvoljeni za predsednika ali njegovega namestnika.

Člen 4

Če delegatu oziroma namestniku iz 2. člena tega sporazuma preneha lastnost delavca v delovni organizaciji, ki ga je delegirala, je le-ta dolžna takoj delegirati na njegovo mesto drugega delavca.

Delovna organizacija lahko delegata oziroma namestnika vselej odpokliče, če:

- zaupane mu funkcije v redu ne opravlja ali zanemarja
- s svojim delom in obnašanjem izgubi zaupanje svojih volilcev

Sklep o odpoklicu delovna organizacija sporoči takoj predsedniku odbora, istočasno pa mora delovna organizacija

delegirati drugega delavca. To določilo velja tudi za predstavnike v odboru za štipendije.

Člen 5

Odbor za štipendije ima predvsem naslednje pristojnosti:

- a) ugotavlja in analizira potrebe po štipendiranju kadrov, opravlja razpis in opravi izbiro kandidatov
- b) sklicuje sestanke s štipendisti Združenega podjetja Iskra, sprejema njihove pripombe in predloge ter skrbi za poglobljanje njihovih stikov z Združenim podjetjem Iskra
- c) spremlja učne uspehe štipendistov
- č) na vlogo štipendista sklepa o odobritvi ponavljanja ali pavziranja letnika brez izplačevanja štipendije oz. z izplačevanjem štipendije, za vsak primer posebej
- d) dokončno sklepa o odstopu od pogodbe o štipendiranju
- e) dovoljuje nadaljnje šolanje na fakulteti, visoki ali višji šoli učencem, ki končajo zadnji letnik srednje šole s prav dobrim ali dobrim uspehom — le če je to v interesu podpisnice
- f) dokončno sklepa o povrnitvi že izplačane štipendije in o načinu vračanja.

Postopek o delu odbora ureja potreben poslovnik.

Delegati odbora, ki so jih delegirale podpisnice, zastopajo pri obravnavanju posameznih primerov v odboru stališče podpisnice, ki ga je delegirala in so pred vsako sejo odbora na podlagi prejetega gradiva dnevnega reda dolžni o vsaki posamezni zadevi dobiti mnenje in stališče svoje delovne organizacije, oz. TOZD v njeni sestavi.

Člen 6

Odbor lahko veljavno sklepa in odloča, če sta navzoči dve tretjini delegatov, ki jih delegirajo podpisnice (čl. 2)

— svoje sklepe pa sprejema z večino glasov vseh njenih delegatov in predstavnikov (čl. 2 in 3).

Člen 7

Vse operativne, finančne in administrativne posle v zvezi s štipendiranjem in druge naloge za odbor za štipendije opravlja Referat za izobraževanje in štipendije v Skupnih službah ZP Iskra.

V ta namen mora biti na vsaki seji odbora navzoč tudi vodja Referata za izobraževanje in štipendije.

III. RAZPIS ŠTIPENDIJ IN IZBIRA ŠTIPENDISTOV

Člen 8

Razpis za štipendije po delovnih organizacijah oz. TOZD v delovnih organizacijah obsega:

1. Vrsto šole, strokovno usmeritev šolanja, za katerega se dajejo štipendije
2. Potrdila oz. dokumentacijo, ki jo mora kandidat predložiti
3. Rok za prijavo kandidatov na razpis
4. Določilo, da bo komisija svojo odločitev o podelitvi štipendij z utemeljitvijo pisмено sporočila vsem prosilcem
5. Kam naj prosilci naslovijo svoje prošnje
6. Rok do kdaj mora odbor obvestiti kandidate o izidu razpisa.

Razpis opravi Referat za štipendije v imenu podpisnic.

Razpis se objavi v sredstvih javnega in internega obveščanja, posreduje pa se tudi istočasno kadrovski komisiji skupščine občine, kjer ima sedež TOZD, za katero je štipendija razpisana.

Člen 9

Izbiro kandidatov opravi odbor v

skladu s pogoji, kot jih zahteva razpis za štipendije po 8. členu tega sporazuma.

Člen 10

Pri izbiri štipendistov je odbor samostojen, ter je dolžan ob upoštevanju določil členov 8 in 9 tega sporazuma izbirati kandidata, ki najbolje izpolnjuje pogoje razpisa za štipendije.

Pri izbiri štipendista se odbor opira na mnenje in stališča delegata tiste podpisnice, za katere štipendista sklepa.

Člen 11

Odbor mora svojo odločitev o podelitvi ali odklonitvi štipendije na podlagi opravljene izbire kandidatov z utemeljitvijo pismeno sporočiti vsem prosilcem s pravnim poukom, da imajo pravico pregledati razpisni material, sporazum o štipendijah in ugovarjati v roku iz 12. člena tega sporazuma.

Člen 12

Prošilec, ki misli, da je prizadet njegov pravni interes, ali da razpis ni bil opravljen po predpisanem postopku, ali da izbrani kandidat ne izpolnjuje s splošnim predpisom in z razpisom določenih pogojev, lahko vloži ugovor v 15 dneh od dneva prejema odločitve iz prejšnjega člena na odbor preko Referata za izobraževanje in štipendije z zahtevkom, da odbor opravi ponoven preizkus svoje odločitve. Odbor mora o ugovoru dokončno odločiti v 30 dneh od prejema ugovora ter pismeno sporočiti prosilcu.

Člen 13

Če odbor na podlagi ugovora iz prejšnjega člena tega sporazuma ugotovi, da razpis ni bil opravljen po predpisanem

postopku, razveljavi tako razpis kot tudi odločitev o podelitvi štipendij na podlagi opravljene izbire kandidatov, ter opravi celoten postopek razpisa za štipendije na novo.

Če odbor na podlagi ugovora iz prejšnjega člena tega sporazuma ugotovi, da nek izbrani kandidat ne izpolnjuje z zakonom in razpisom določenih pogojev, razveljavi samo odločitev o podelitvi štipendije na podlagi opravljene izbire kandidatov, ter ponovno opravi postopek izbire kandidatov.

Člen 14

Če odbor ugotovi, da se na razpis za štipendije ni prijavilo zadostno število kandidatov, ali da so se prijavili kandidati, ki ne izpolnjujejo pogojev iz razpisa, se razpis za štipendije ponovi za tiste TOZD, ki niso bile podeljene.

IV. POGODBA O ŠTIPENDIJI

Člen 15

Z izbranim kandidatom sklene odbor za štipendije za podpisnico za katero se štipendija razpisuje, pismeno pogodbo, ki jo podpišejo: predsednik odbora, štipendist, poleg štipendista pa sopodpišejo to pogodbo tudi njegovi starši oz. njegovi skrbniki in sicer kot poroki za primer vračanja štipendije.

Pogodbo je mogoče spreminjati ali dopolnjevati samo pismeno. Po en izvod pogodbe prejme štipendist, podpisnica za katero se štipendist šola in kadrovska komisija skupščine občine, kjer ima štipendist stalno bivališče, en izvod pogodbe pa ostane na Referatu za izobraževanje in štipendije.

Člen 16

Pogodba o štipendiji mora poleg elementov iz 19. člena Samoupravnega

sporazuma o štipendiranju učencev in študentov v SRS vsebovati zlasti še naslednje določbe:

- firmo podpisnice, za katero se štipendist šola,
- obveznost, da ZP ISKRA preskrbi štipendistu po končanem šolanju pripravniško mesto pri drugi podpisnici, če je pri podpisnici, za katero se je štipendist šolal iz objektivnih razlogov odpadla možnost zaposlitve,
- izjavo štipendista, da s podpisom pogodbe potrjuje tudi sprejem enega izvoda tega sporazuma in Samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov v SRS, da je z njegovimi določbami seznanjen, z njimi soglaša in da se zaveda posledic, ki bi sledile, če bi kakorkoli kršil njegove določbe in to pogodbo,
- zavezo štipenditorja, da na enak način obvesti štipendista o spremembah in dopolnitvah tega sporazuma in Samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov v SRS in izjavo štipendista, da pristaja na spremembe in dopolnitve za ves čas trajanja in veljavnosti pogodbe,
- skupno izjavo obeh partnerjev, da se v primeru podaljšanja ali skrajšanja rednega šolanja na temelju aktov šole ali drugih predpisov, podredita spremembi roka končanja šolanja in dajanja oz. prejemanja štipendije.

V. PRAVICE IN DOLŽNOSTI ŠTIPENDISTA

Člen 17

S podpisom pogodbe pridobi učenec oz. študent status štipendista ZP ISKRA, ki traja toliko časa, kolikor časa je sklenjena pogodba.

Člen 18

Štipendist ima pravico:

- do rednega prejemanja štipendije za vsak mesec posebej ves čas, dokler ima status štipendista, razen v času, ko ponavlja letnik ali pavzira
- do podrobnega seznanjanja z organizacijo in delom ZP ISKRA
- do pomoči pri študiju, v kolikor je ta organiziran
- do inozemske prakse, v kolikor mu jo štipenditor lahko zagotovi
- delovanja v okviru dela in programa KŠI
- do uslug in ugodnosti, ki mu jih nudi Klub štipendistov
- do zaposlitve v svojstvu pripravnika (/študent), ko je opravil vse izpite in v času pripravniške dobe diplomirati pri čemer pa se ta doba ustrezno podaljša, dokler ne diplomira, če pa ne diplomira v dveh letih, mora štipendijo vrniti
- do nadaljnjega študija na višji ali visoki šoli oz. fakulteti, če konča zadnji letnik srednje šole z odličnim uspehom, vendar mora študij nadaljevati v isti stroki, v kolikor ni drugače dogovorjeno
- do drugih pravic, za katere mu dajeta ta sporazum in pogodba o štipendiranju
- do rednega prejemanja časopisa ISKRA.

Člen 19

Štipendist je dolžan:

- v rokih uspešno opravljati izpite
- uspešno izpolnjevati pogoje za naslednji semester ali letnik
- izpolnjevati pravočasno in pravilno vse ostale šolske obveznosti
- predložiti v roku Referatu za izobraževanje in štipendije ustrezne dokumente in druga dokazila, kadar Referat to zahteva
- po vsakem — razen po zadnjem — letniku opraviti en mesec počitniške prakse v organizaciji, ki jo določí štipenditor; v mesecu maju pa se

- oglasiti pri štipenditorju zaradi dogovora o počitniški praksi
- včlaniti se v Klub štipendistov ISKRA in sodelovati pri delu Kluba
- po končanem šolanju nastopiti delo v ZP ISKRA na ustreznem delovnem mestu, ki ga določi štipenditor
- ostati na delu pri štipenditorju najmanj toliko časa, kolikor časa je prejemal štipendijo, če ni s pogodbo o štipendiranju dogovorjeno drugače
- ravnati se po določenih tega sporazuma, pogodbe o štipendiranju in Samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov v SRS
- se udeleževati sestankov in posvetov, ki jih organizira štipenditor in na katere je bil vabljen.

Člen 20

Štipendist, ki brez svoje krivde ne more izpolniti obveznosti glede šolanja, lahko zahteva, da se pogodba razdere. V tem primeru odbor dokončno določi ali mora štipendist že izplačane zneske štipendije z obrestmi poravnati v celoti ali deloma, ali pa se povračila oprosti.

Člen 21

Če štipendist po končanem šolanju ne nastopi dela pri podpisnici – štipenditorju ali drugi podpisnici (čl. 15 alineja 2) na ustreznem delovnem mestu ali pa po svoji krivdi ne ostane na delu pogodbeno dolžne dobe, mora povrniti prejeto štipendijo z obrestmi v celoti in sicer na način, ki je dogovorjen v pogodbi o štipendiji.

VI. USTAVITEV ŠTIPENDIJE IN ODSTOP OD POGODBE O ŠTIPENDIRANJU

Člen 22

Referat ustavi izplačane štipendije v naslednjih primerih:

- a) če učenec ponavlja letnik – za ves čas ponavljanja
- b) če študent pavzira – za ves čas pavziranja
- c) če ima učenec ob polletju dve ali več nezadostnih ocen za čas dokler jih ne popravi, ko pa jih popravi, dobi izplačano zadržano štipendijo za nazaj, vendar po kriterijih, kot če bi ob polletju izdelal z zadostnim uspehom
- č) če učenec ni predložil spričevala (letnega in polletnega) v 10 dneh po zaključku šolskega leta ali polletja, študent pa frenkventacijsko potrdilo v 10 dneh po zaključku vpisa v letnik oz. semester, nadaljuje pa z izplačevanjem z naslednjim mesecem, ko predloži ta potrdila oz. spričevala.

Člen 23

Ustavitev izplačevanja štipendije brezpogojno izvede po službeni dolžnosti Referat za izobraževanje in štipendije.

Člen 24

Štipenditor odstopi od pogodbe o štipendiranju v naslednjih primerih:

- a) če štipendist izgubi pravico do rednega šolanja
- b) če se zaradi slabih učnih uspehov ali po svoji krivdi štipendist ne more vpisati v naslednji letnik (razred) in v kolikor odbor na prošnjo štipendista ne odobri ponavljanja oz. pavziranja letnika
- c) če štipendist ne izpolni svojih šolskih obveznosti tudi potem, ko mu je bila štipendija iz razlogov iz tč. a) in b) čl. 21 ustavljena
- č) če štipendist brez privolitve štipenditorja spremeni smer študija ali vrsto šole ali če se ponovno vpiše v katerega koli nižjih letnikov
- d) če štipendist v času štipendiranja pridobi lastnost delavca v združenem delu

e) če je štipendist pravnomočno obsojen na prostostno kazen daljšo od šest mesecev.

Člen 25

V vseh primerih iz prejšnjega člena mora štipenditor odstopiti od pogodbe, o čemer pismeno obvesti štipendista o svoji odločitvi, štipendist pa mora vse prejete zneske štipendije in ostale prejeme, prejete od štipenditorja vrniti štipenditorju v enkratnem znesku z obrestmi vred v roku, ki ga določi odbor, v kolikor se z njim ne dogovori drugače.

VII. ŠTIPENDIJE

Člen 26

Višino štipendije določa veljavni Samoupravni sporazum o štipendiranju učencev in študentov v SRS.

Člen 27

Učenci in študentje, ki jim polovični dohodek na člana družine in otroški dodatek ter najnižja štipendija ne zagotavljajo življenjskega minimuma, ki ga za vsako leto ugotavljajo pristojni organi, imajo pravico v občini stalnega bivališča prejemati razliko med najnižjo štipendijo in ugotovljenim življenjskim minimumom v skladu s Samoupravnim sporazumom o štipendiranju učencev in študentov (poglavje: Štipendije iz združenih sredstev čl. 7)

Člen 28

Če pride do odstopa od pogodbe s strani štipenditorja (v primerih iz čl. 24) ali štipendista, je štipendist dolžan vrniti prejete zneske štipendije takoj in v celoti

z 8 % rednimi obrestmi v primeru zamude vračila pa tudi z 12 % zamudnimi obrestmi.

VIII. FINANCIRANJE ŠTIPENDIRANJA

Člen 29

Za realizacijo izplačevanja štipendij preko Referata za izobraževanje in štipendije v Kadrovskem področju ZP, podpisnice najkasneje do 5. v vsakem tekočem mesecu za tekoči mesec naprej nakažejo sredstva za izplačilo štipendij štipendistom vsake podpisnice na podlagi faktur, katere pošlje Referat podpisnicam najkasneje do vsakega 1. v mesecu. S pismenim pristankom podpisnic pa se sredstva za izplačevanje lahko pridobijo preko Iskra Commerce ali na drug način. Evidenco o izplačevanju štipendij iz 1. odstavka tega člena vodi Referat za izobraževanje in štipendije pri Kadrovskem področju ZP.

Člen 30

Če pride do vračanja štipendije v času, ko štipendist še ni nastopil dela, izterja Referat za izobraževanje in štipendije štipendijo v korist tiste podpisnice, ki je zagotovila ta sredstva. V drugih primerih pa jo izterja podpisnica, v kateri je štipendist na delu.

Člen 31

Vsak štipendist mora vsakokrat po vsakem letniku razen po zadnjem opravljati med počitnicami enomesečno prakso pri podpisnici, za katero se šola, ali pri inozemskem podjetju, v kolikor je na to prakso poslan s strani odbora za štipendije. Prakso si lahko poišče tudi sam, vendar mora podpisnica, za katero se štipendira, s tem soglašati. Če te prakse po svoji krivdi ne opravi, za tisti

mesec nima pravice do štipendije. Štipendisti — študenti zaradi čim boljše povezave z delovno organizacijo, katera jih štipendira, praviloma morajo opraviti počitniško prakso po 3. letniku pri štipenditorju.

Člen 32

Štipendistom, ki so poslani na inozemsko prakso, povrne potne stroške podpisnica, katera daje sredstva za njegovo štipendijo.

IX. PREDHODNE IN KONČNE DOLŽBE

Člen 33

Ta sporazum prične veljati za vsako podpisnico z dnem, ko ga podpiše njen pooblaščen predstavnik, uporabljati pa se prične s pričetkom šolskega leta 1974/75.

Sklepi podpisnic o sklenitvi tega sporazuma, o delegiranju delegata odbora za štipendije in njegovega namestnika in o pooblastitvi podpisništva so njegovi sestavni deli.

Člen 34

Z dnem, ko prične veljati ta sporazum, preneha veljati do tedaj veljavni

Pravilnik o štipendijah, katerega ta sporazum nadomešča.

Člen 35

Štipendijska razmerja, ki so nastala na osnovi prej veljavnega pravilnika o štipendijah in pogodbe, ki ta razmerja urejajo in še niso prenehale veljati, se od dneva veljavnosti tega sporazuma dalje urejajo po določbah tega sporazuma po določenih pravilnika, ki je veljal ob sklenitvi posameznih štipendijskih pogodb pa le v primeru, če so ta prejšnja določila glede višine štipendije za štipendista ugodnejša, pri čemer mora dati štipendist ustrezno pismeno izjavo in skleniti dodatek k pogodbi do 1. decembra 1974.

Člen 36

Prvo sejo odbora za štipendije zaradi konstituiranja skliče dosedanji predsednik Komisije za štipendije.

Člen 37

Ta sporazum poleg podpisnic so podpišejo po pooblastilu tudi predstavniki Kluba štipendistov ISKRA, Zveze sindikatov ZP ISKRA in Zveze mladine ZP ISKRA.